

ЛИСТ ЕЛЕКТРОМРЕЖЕ СРБИЈЕ ГОДИНА 5 БРОЈ 40 ЈУН 2010.

НАДЗОРНИ И УПРАВНИ ОДБОР ЈП ЕМС

Усвојени финансијски извештаји

Међународна обука диспечера

EMC и Ентел потписали Уговор о консултантским услугама

Др Милош Миланковић, генерални директор ЈП EMC-а, и **Младен Симовић**, директор Енергопројекта Ентела, потписали су у априлу Уговор у складу с којим ће Ентел пружити консултантске услуге EMC-у у реализацији пакета Ц из кредита Европске инвестиционе банке (EIB).

Енергопројекат Ентел добио је посао у јакој међународној конкуренцији на темељу процедуре која је задовољила највише европске стандарде што их је поставила Европска инвестициона банка.

Пакет Ц EIB кредита подразумева реконструкци-

ју трансформатора Бистрица, Србобран (110-киловолтна страна), Београд 3 (220-киловолтна страна), Смедерево 3 (разводно постројење 400 kV) и Крушевац 1.

П. Б.

НА ИРИШКОМ ВЕНЦУ У НОРЦЕВ-у КРАЈЕМ МАЈА

Међународна обука диспечера

Међународна обука намењена диспечерима из Србије, суседних држава и Словеније одржана је крајем маја у пословно-образовном центру Електровођдине НОРЦЕВ, на Иришком венцу. Учествовали су, дакле, диспечери десет држава, осим Грка, који нису присуствовали због прилика у њиховој земљи.

Такве обуке обавезне су за диспечере према правилима о раду интерконекције UCTE (Operation Handbook - Policy 8). Првог дана оператори техничких система имали су по 30 минута да представе мрежу и активности, као и методе, док је други дан био намењен но-

вој ОН Policy 5 и презентацији Националне политике обнове EMC-овог система, као и обуци у прекограничним активностима посредством симулације у DACF тренингафалима.

ДАЛЕКОВОД НИШ – МАКЕДОНСКА ГРАНИЦА

Представници ЕУ обишли трасу

Представници делегације Европске уније у Србији, Пословодства EMC-а и извођача радова обишли су радове на другој фази градње интерконективног 400-киловолтног далеководног правца Ниш –

македонска граница и Трансформаторску Лесковац.

Делегацију ЕУ представљали су **Хозе Бустаманте**, први саветник и шеф Сектора операција, и **Дејан Ребрић**, програм менаџер. Представнике EMC-а пред-

водио је **Владимир Миланков**, извршни директор за инвестиције, **Владимир Петровић**, заменик извршног директора за инвестиције, **Радомир Рибичић** и **Борис Шушић**.

П. Б.

ЦЕНТАР EMC-а ЗА ЉУДСКЕ ПОТЕНИЈАЛЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ

Обука приправника и стручно усавршавање

Јавно предузеће Електро-мрежа Србије организовало је обуку за више од двадесетак новозапослених, примљених у прошлој години, међу којима је 13 приправника. Обука се одвија у два дела – општем, који траје месец и одржава се у центрима и Погону преноса Крушевац, и посебном, прилагођеном сваком полазнику обуке како би били способни да самостално обављају задатке.

Центар EMC-а за људске потенцијале и опште послове припрема обиман и врло прецизан Правилник о оспособљавању, стручном усавршавању и образовању у ЈП EMC. Значајни за послове који ће да извиру из тог Правилника свакако су уго-

вори које је наше Предузеће склопило с београдским и нишким универзитетом, као и новосадским електротехничким факултетом. Међутим, не желећи да губе време, EMC-ови стручњаци приредили су Привремени план обуке приправника према коме се и одвија ова обука.

У склопу стручног усавршавања недавно су представници компаније YU Build, предвођени **др Зораном Ђорђевићем**, директором, одржали обуку за 25 полазника из свих EMC-ових организационих целина за примену FIDIC услова уговора. Како је обука била у EMC-у, остварен је и попуст 30 посто. Полазници су упознати с FIDIC

организацијом, формама уговора и процедурама за реализацију пројеката. FIDIC услови

уговора усвојени су као стандард у међународним уговорима и постали су незаобилазан

Списак приправника

Илић Владимир, дипл.ел.инж., Погон „Бор“
Јанковић Милан, дипл.ел.инж., Погон „Крушевац“
Радосављевић Марина, дипл.ел.инж., Центар за инвестиције
Мор Војислав, дипл.ел.инж., Центар за инвестиције
Јакшић Бранко, дипл.ел.инж., Центар за инвестиције
Петровић Жељко, дипл.ел.инж., Погон Техника
Марин Данко, дипл.ел.инж., Погон Техника
Николић Владислава, дипл.ел.инж., Дирекција за управљање
Гајић Светлана, дипл.грађ.инж., Центар за инвестиције (преко ПД „Електроисток – Изградња“)
Ребрић Јелена, дипл.инж.арх., Центар за инвестиције (преко ПД „Електроисток – Изградња“)
Максимовић Мирослав, дипл.ел.инж., Погон „Нови Сад“ (преко ПД „Електроисток – Изградња“)
Стојановић Ана, дипл.правник, Центар за правне послове (преко ПД „Електроисток – Изградња“)

РЕДОВНЕ СЕДНИЦЕ НАДЗОРНОГ И УПРАВНОГ ОДБОРА ЈП EMC

Усвојени финансијски извештаји

Надзорни и Управни одбор ЈП EMC-а одржали су редовне седнице у Погону преноса Београд

У склопу седница Надзорног и Управног одбора **Јован Ећимовић**, извршни директор за ЕФС послове, информисао је чланове како Надзорног, тако и Управног одбора о извештајима независног ревизора о финансијским извештајима ЈП EMC за 2009. годину о коришћењу средстава, трошковима и посебном рачуну пројекта енергетске заједнице југоисточне европе (Србија), који кредитом финансира Међународно удружење за развој (IDA).

Такође је усвојен и извештај независног ревизора о коришћењу средстава, трошковима и посебном рачуну пројекта који је финансирала Европска банка за реконструкцију и развој (EBRD) за период од 1. јануара до 31. децембра 2009.

У складу с дневним редом, на седницама најпре Надзорног, а касније и Управног одбора разматрани су и финансијски извештаји ЈП EMC-а за 2009. годину и извештаји независног ревизора о консолидованим финансијским извештајима ЈП EMC-а за

2009. **Јован Ећимовић** је нагласио да је ЈП EMC добио похвале ревизорске куће за рад јер представници ревизорске куће нису имали никакве примедбе на пословање ЈП EMC-а.

Такође су разматрани финансијски извештаји Привредног друштва „Електроисток Изградња“ д.о.о. за 2009. годину у склопу којих су били извештај о пословању за 2009. и финансијски извештај за 2009. уз извештај ревизора. Известилац је био **Радиша Костић**, директор ПД „Електроисток Изградња“.

Горан Павловић, директор ПД „Електроисток Пројектни биро“ д.о.о. поднео је извештај о раду Предузећа за 2009. годину. Оно што је заједничко и за једно, и за друго привредно друштво је да су позитивно пословали у претходној години, као и успешно извршење планираних активности.

Надзорни и Управни одбор ЈП EMC-а донели су одлуку којом предлажу Влади Републике Србије, као оснивачу, да се изврши расподела исказане добити за 2009. го-

дину на следећи начин, да се по 50 посто добити расподели између оснивача и ЈП Електромрежа Србије.

Део добити, који би припао ЈП EMC-у, расподељивао би се и искористио за исплату плата запосленима, а на основу учешћа запослених у оствареној добити Предузећа и за инвестиције у развој капацитета за пренос електричне енергије. Таква одлука биће прослеђена Влади Републике Србије на потврђивање и давање мишљења ресорним министарствима.

Председник Синдиката **Милован Андрић** изнео је похвале на досадашњи рад и залагање Пословодства, поготово у претходној години, која је била изузетно тешка за целу земљу, али је и предложио да се у склопу расподеле добити третирају и запослени у фирмама ЈП EMC-а - ПД „Електроисток Изградња“ и ПД „Електроисток Пројектни биро“, како би и они, с обзиром на позитивно пословање које су остварили у претходној години, били адекватно награђени.

С. Станковић

После седница чланови Управног и Надзорног одбора и Пословодства обишли постројење

ТРАСА ДАЛЕКОВОДА РУМУНИЈА - СРБИЈА

Чува се Делиблатска пешчара

Представници нашег Предузећа и саветници из компаније ELEM & ELGO састали су се с представницима румунске Транселектрике С.А. и њиховим консултантом. Разговарали су о прелиминарним резултатима анализа најбољих траса за будући интерконективни 400-киловолтни дупли далековод од Решице у Румунији до Панчева.

И представници EMC-а и Транселектрике изнели су више предлога, а најповољније је средње решење, српској страни прихватљиво јер се заобилази Национални парк Делиблатска пешчара.

С друге стране, Румунија је то решење такође прихватљиво јер се водило рачуна о дужини далековода. Сходно томе тачка граничног прелаза тог далековода требало би да буде Б 100/1.

RED ELECTRICA ОДРЖАЛА
ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ У EMC-ОВОМ НДЦ-У
Могућности формирања SERPEX-а

СТРАНА 6

У ПОГОНУ ПРЕНОСА КРУШЕВАЦ

**Колегијум руководиоца
финансијских служби**

СТРАНА 7

**Представници Пословодства
EMC-а у посети Крушевцу**

СТРАНА 7

**EMC домаћин седмог састанка
ENTSO-E радне групе EDI**

СТРАНА 8

НА АРХИТЕКТОНСКОМ ФАКУЛТЕТУ У БЕОГРАДУ

Енергетика у просторном плану Србије

СТРАНА 9

МАЛА ЦИГРЕ У ИНСТИТУТУ МИХАИЛО ПУПИН

Традиција, струка, подмлађивање

СТРАНА 10

ПОГОН ПРЕНОСА ВАЉЕВО

Прва самостална оправка оптике у EMC-у

СТРАНА 11-12

**ПРАВИЛА, ИЗБОРНА ПРАВИЛА И ПРАВИЛНИК
О РАДУ СИНДИКАТА EMC**

СТРАНЕ 13-28

МЕЂУНАРОДНА ПАНОРАМА

Хоће ли бити Јужног тока

СТРАНЕ 29-34

У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

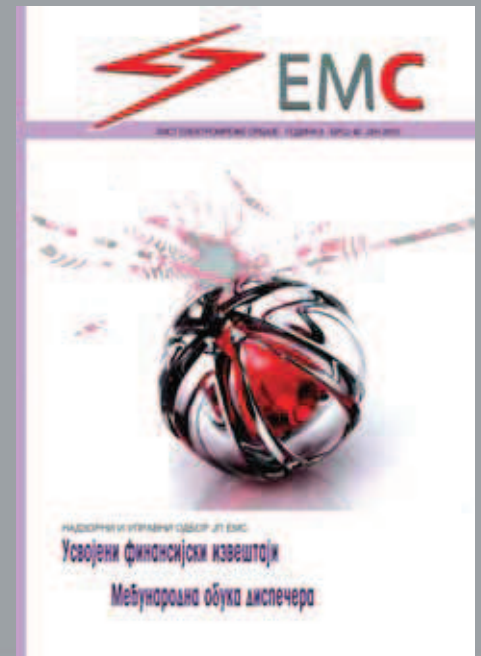
Осма седница Скупштине СЕМС-а

СТРАНЕ 35-36

СЕМИНАР ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ЈП EMC

Мађарска искуства у заштити степског сокола

СТРАНА 38

издаје ЈП EMC
Београд, Кнеза Милоша 11

www.ems.rs

генерални директор:
др Милош Миланковић

главни и одговорни уредник:
Предраг Батинић

уређивачки одбор:
Mr Драган Балкоски, председник
Mr Радмило Иванковић
Радомир Рибић
Милдан Вујичић
Предраг Батинић

редакција:
Мирослав Вукас
Милдан Вујичић
Александар Опачић

телефон:
(011) 3243 081

припрема и штампа:
ПЛАНЕТА ПРИНТ

predrag.batinic@ems.rs

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658 (497.11) (085.3)

EMC: Електромрежа Србије: лист
Електромреже Србије / главни уредник Предраг
Батинић. – Год. 1, бр. 1 (септембар 2005) -
. - Београд (Кнеза Милоша 11): ЈП EMC
2005 – (Београд: МСТ „Гајић“). - 30 cm
Месечно. - Наставак публикације
Електроисток

ISSN 1452 - 3817 = EMC.
Електромрежа Србије

COBISS.SR - ID 128361740

ТЕХНИЧКИ САВЕТ ЈП ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ

Усвојен Технички извештај

Технички савет ЈП Електроурежа Србије одржан је 19. маја, у пословно-образовном центру Електроурежа Србије у Иришком венцу. Био је посвећен конституисању Техничког савета и годишњем Техничком извештају а, сходно томе, председавао је **мр Гојко Дотлић**, директор EMC-ове Дирекције за пренос електричне енергије.

Обављена је примопредаја између претходног Техничког колегијума и новоконституисаног Техничког савета. Разматрани су предлози за чланов-

ве, верификовани су мандати и донета је одлука да се уводи кворум.

Усвојен је записник с последње седнице Техничког колегијума, као и извештај о остваривању закључака претходног Колегијума.

Разматран је Технички годишњи извештај. Сваки сегмент Извештаја кратко је образлаган а и коментарисан, а комисије су поднеле кратке извештаје. Разматрана је и могућност реализације малог годишњег техничког извештаја намењеног јавности.

П. Б.

САСТАНАК ПРЕДСТАВНИКА ТЕРНА,
ЈП EMC И АД ПРЕНОС

О градњи 400-киловолтне везе Србије и Црне Горе

Представници италијанске компаније TERNA, црногорског АД Преноса и Јавног предузећа Електроурежа Србије одржали су, 27. априла, у Министарству рударства и енергетике у Београду, почетни састанак о изградњи 400-киловолтног далековода између Црне Горе и Србије.

На темељу потписаног трилатералног Меморандума о разумевању EMC и Пренос ће доставити листе чланова Радне групе, која ће помоћи израду Студије изводљивости за изградњу далековода, као и чланова Управљачког комитета, којем је задатак да одобри Студију.

На састанку је усаглашен и садржај Студије – анализа токова снага, утицај на околину и могуће

трасе новог ДВ, процена инвестиционих улагања и оперативних трошкова, правно-регулаторни оквир у Србији и Црној Гори за изградњу нове преносне инфраструктуре, могуће опције градње новог ДВ.

Представници EMC-а предложили су да се у студију угради и анализа дуплог 400-киловолтног интерконективног далековода који би повезивао Србију и Црну Гору, а једним краком улазио и у ХЕ Вишеград. EMC је предложио, а остали се сложили, да се већа пажња посвети техничком делу Студије, који ће се бавити могућим трасама новог далековода, пошто ће се на тако добити квалитетнији резултати и у економском делу Студије.

П. Б.

ВИСОКА РУСКА ДЕЛЕГАЦИЈА У ПОСЕТИ EMC-у

Представљене могућности руске електроиндустрије

ЈП Електроурежа Србије посетили су угледни руски научници и привредници **Сергеј Дмитријевич Аникејев**, први заменик генералног директора Свјетског електротехничког института В. И. Лењин, **Марија Јевгењевна Комисарова**, извршни директор Пословног савета за сарадњу са Србијом, **Виктор Борисович Бондар**, председник ГК Техенергокомплекс, генерални директор ООО НПФ Техенергокомплекс, **Максим Александрович Крајнов**, заменик генералног директора за нову технику ООО НПФ Техенергокомплекс, и **Антон Викторович Кузкин**, заменик директора ЗАО Електропривод и силоваја електроника (ЕЛСИЕЛ). Домаћин им је

била **Сандра Петровић**, заменик генералног директора, у пратњи **мр Гојка Дотлића**, директора EMC-ове Дирекције за пренос електричне енергије, и сарадника.

Руски стручњаци су представнике EMC-а упознали са развојем, програмом рада и производњом Свјетског електротехничког института В.И. Лењин, основан 1921. године и који је, на пример, још 1931. године пројектовао силиконске изолаторе, а који тренутно запошљава 2.700 научника у Москви, Санкт Петербургу и Сочију.

Посебно су представили развој вакумских прекидача напонског нивоа 110 kV, гасом изолована постројења (GIS) од 35 до 245 kV, упо-

требу полимерних изолатора у високонапонским постројењима и, представницима EMC-а посебно интегрисантно, мониторинг и дијагностику кварова на великим енергетским трансформаторима.

Такође су представили и производни програм НПФ

Техенергокомплекс - средње-напонска оклопљена постројења од 6 до 10 kV, опрему за заштиту у средње-напонским постројењима, производњу и употребу двосистемских стубова за далеководе напонског нивоа 400 kV.

П. Б.

RED ELECTRICA ОДРЖАЛА ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ У EMC-ОВОМ НДЦ-У

Могућности формирања SERPEX-а

Представници шпанске компаније Red Electrica одржали су две презентације, којима је руководио **Милош Младеновић**, извршни директор EMC-а за тржиште и управљање, – 28. и 29. априла у EMC-овом Националном диспечерском центру, о могућностима успостављања српске берзе електричне енергије (SERPEX).

Првој презентацији присуствовали су представници нашег Предузећа, чије ће активности бити усмерене ка берзи, а другој **проф. др Никола Рајаковић**, државни секретар у Министарству рударства и енергетике, са сарадницима, **Љубо Маћић**, председник Савета српске Агенције за енергетику, са сарадницима, и представници Електропривреде Србије.

Представници Ред Електрике анализирали су који тип берзе електричне енергије је најповољнији за српске услове, представили су шта би требало да садрже студије изводљивости за одређене модалитете и презентирали су симулацију релевантних економских (партиципација за учеснике будуће берзе, кредитне линије, повратак средстава,

могуће кретање профита) и кадровских параметара за успешно функционисање SERPEX-а. Процена шпанских консултаната је да би EMC, уз постојећу „инфраструктуру“ и мање кадровско унапређење, могао да обавља и берзанске активности, уз сервисну помоћ компаније специјализоване за клириншке послове.

П. Б.

У СЕПТЕМБРУ ОВЕ ГОДИНЕ ТРЕБАЛО БИ ДА ПОЧНЕ

Пробни паралелни рад турског TSO TEIAS

Испитивања у острвском раду за турски TSO TEIAS успешно су обављена од 11. до 24. јануара 2010. у условима великог оптерећења, а од 22. до 5. априла у условима ниског оптерећења. Након успешног окончања ових испитивања и очекиваног завршетка преосталих техничких мера у турском електроенергетском систему током јуна 2010, ENTSO-E планира да започне пробни паралелни рад турског система са синхроним областима Континенталне Европе од септембра 2010. и то на период од једне године.

Још средином маја а на основу извештаја Пројектне групе (ПГ) донета је одлука о започињању пробног рада са TEIAS-ом, и то заједнички од стране релевантних регионалних група ENTSO-E а из Комитета за рад система (регионална група Континентална Европа) и Комитета за развој система (регионална група Југоисточна Европа). Период пробног паралелног рада трајаће минимум једну годину и треба да се спроведе у три фазе:

1. Период стабилизације током ког неће бити планиране размене енергије. Ова фаза ће трајати две недеље.

2. Након вредновања периода стабилизације, обавиће се некомерцијалне пробне размене енергије између турских, бугарских и грчких оператора преносних система у оба смера и на обе границе. Другим речима, физичке размене електричне енергије биће реализоване без трговања. Сви токови енергије биће повратни а пренета електрична енергија вратиће се првобитној тарифној зони. Сви оператори који учествују у овоме, биће на позитивној нули по питању биланса електричне енергије. Та фаза трајаће две недеље.

3. По успешном окончању обе ове фазе успешно, почиње трећа фаза. У складу са међусобним споразумима између Бугарске, Грчке и Турске, а поштујући ЕУ правила и праксу ENTSO-E, трећа фаза омогућиће алокацију ограничених капацитета за комерцијалне размене ел. енергије између Турске и ENTSO-E синхроне зоне Континентална Европа. Марта 2000. године, TEIAS је доставио захтев UCPE (претходнику ENTSOE) за синхрону интерконективну везу са континенталном Европом и чланство. Основана је пројектна група и план активности које треба извршити за прикључење.

Та Пројектна група координише све активности у вези анализирања турског електроенергетског система. У склопу тога требало је обавити два пројекта:

1. комплементарне техничке студије за синхронизацију турског електроенергетског система са ENTSO-E;
2. Техничка помоћ за обнову перформанси примарне и секундарне регулације учесности турског електроенергетског система за синхрони рад са ENTSO-E.

Како би испунила препоруке из горе наведених Пројеката и захтева ENTSO-E, турски оператор за пренос електричне енергије – TEIAS и турско предузеће за производњу електричне енергије – EUAS израдили су и реализовали Програм обнове у електранама ради унапређења својих оперативних и управљачких система.

У 2009. године учињен је значајан напредак ка предвиђеним испитивањима и пробном паралелном раду. У Софији је 18. децембра 2009. године потписан споразум о процедуралним корацима и мерама за реализацију интерконекције турског електроенергетског система са ENTSO-E синхроним областима Континенталне Европа.

У ПОГОНУ ПРЕНОСА КРУШЕВАЦ

Колегијум руководиоца финансијских служби

У EMC-овом Погону преноса Крушевцу одржан је Колегијум руководиоца финансијских служби, који је водио **Јован Ећимовић**, извршни директор за економско-финансијске послове. Присутне је поздравила **Сандра Петровић**, заменик генералног директора, **Милиша Јовановић**, шеф Кабинета, и **Небојша Петровић**, директор Погона Крушевац.

На дневном реду састанка били су проблеми ПДВ-а с посебним освртом на службене станове, упутство за благајничко пословање, процедуре о орочавању динарских и девизних средстава код банака, процедуре за тржишну куповину девиза и увођење начина евидентирања демонтиране опреме.

П. Б.

Представници Пословодства EMC-а у посети Крушевцу

Представници Пословодства ЈП Електро mreжа Србије **Сандра Петровић**, заменик генералног директора, и **Милиша Јовановић**, шеф кабинета, посетили су пре неколико дана Погон преноса Крушевац, а домаћин им је био **Небојша Петровић**, директор Погона Крушевац.

Представници Пословодства обишли су постројење 220/110/35 kV Крушевац 1 и пратили активности запослених, а потом су с представницима Погона разговарали о низу тема - утицај статуса трафостаница 110/X

kV на одржавање, инвестиције и запослене; пријем радника у EMC; реализација Плана одржавања и Плана текућег пословања везана за јавне набавке; легализација објеката EMC-а и примена Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима, а разговарали су и са руководиоцима служби у Погону Крушевац.

То је други састанак с представницима погона (први је био у Погону Београд), а представници Пословодства планирају да такву врсту састанака организују у свим погонима преноса.

Интеграција тржишта електричне енергије

Тринаест оператора преносних система из десет држава постигло је 20. маја споразум о координацији у управљању загушењима у систему. Заједничко предузеће биће одговорно за четрнаест граница које обухватају највећи део трговања електричном енергијом унутар ЕУ и између ЕУ и Швајцарске.

Комисија је поздравила овај споразум који представља решење за блокаду која је онемогућавала спровођење Регулative

ЕЗ 1228/2003 о прекограничној размени електричне енергије. То је значајан корак ка реализацији јединственог тржишта електричне енергије у ЕУ и оптималном управљању интерконективним капацитетима. Осим тога, споразум ће утрти пут за будући споразум са Швајцарском о њеном интегрисању у европски електроенергетски систем.

Оператори преносних система: Amprion (Немачка), Creos (Луксембург), Eles (Шведска), Eia (Бел-

гија), EnBW (Немачка), HTSO (Грчка), RTE (Француска), Swissgrid (Швајцарска), TenneT (Низоземска), Terna (Италија), Transpower (Немачка), VERBUND-APG (Аустрија) потписали су данас Меморандум о разумевању у циљу проширења делокруга и функција CASC-CWE – заједничког услужног предузећа основаног 2007. године ради координације аукцијама за преносне капацитете између Белгије, Француске, Немачке, Луксембурга и Низоземске,

које чине централнозападни регион у склопу Регионалне иницијативе о електричној енергији, а овим ће бити унапређено да служи потребама и Аустрије, Швајцарске, Италије, Словеније и Грчке, чиме се шири на централнојужни регион. Одговарајућа национална регулаторна тела су одобрила тај развој. Догађај је веома снажно промовисала Европска комисија, која је организовала и пригодну манифестацију.

П. Б.

АКТИВНОСТИ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

Јавна расправа о енергетској стратегији

Европска комисија покренула је јавне консултације о базичном документу „Према новој енергетској стратегији за Европу 2011 – 2020“.

Из Европске комисије су поручили да „поздрављају све ставове о том документу, који ће бити укључени у припреме нове енергетске стратегије, коју је Комисија наумила да усвоји почетком следеће године“. Консултације су трајале до 2. јула ове године.

П. Б.

ЕВРОПСКА КОМИСИЈА ПОКРЕНУЛА ЈАВНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ

“Иницијатива за јединство енергетских тржишта”

Европска комисија тренутно ради на иницијативи која би требало да осигура јединство енергетског тржишта великопродаје. Јавна консултација је покренута 31. маја у жељи да се сагледају позиције

заинтересованих страна о могућим опцијама за такву иницијативу. Резултати ће бити унети у студију о процени утицаја која би требало да дефинише најпримеренију опцију као и којим путем даље.

Циљне групе за ту консултацију су јавни органи, органи држава чланица, приватне организације, индустријска удружења, мала и средња предузећа, грађани, организације потрошача, организације за заштиту животне средине.

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОРАТ ЗА ЕНЕРГИЈУ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

Споразум Комисије и Паневропског конзорцијума

Комисија је закључила значајан споразум у виду донације о истраживачком раду и демонстрацијима у области интеграције ветроенергетских капацитета у електроенергетску мрежу. Споразум је закључен са Паневропским конзорцијумом који чине 26 предузећа и установа из енергетског сектора из 11 држава чланица. Предвиђено је да појекат TWENTIES траје три године а укупан буџет је готово 60 милиона евра,

Комисија потписала важан споразум о истраживачком раду у области електроенергетских мрежа са Паневропским конзорцијумом

од чега ЕУ финансира 32 милиона.

Циљ пројекта TWENTIES је да у значајној мери унапреди развој и примену нових технологија које пружају могућност укључења производње ветроенергије у европски електроенергетски систем. Путем шест демонстрационих огледа биће истражени начини да се уклоне препреке за укључење

додатних ветроенергетских капацитета (како оних изграђених на копну тако и оних на воденим површинама) у електроенергетски систем. Комплетне демонстрације имају за циљ да потврде предности нових технологија од којих је већина у спрези са иновативним приступима управљања системом.

TWENTIES је највећи

истраживачки пројекат у области обновљивих извора енергије који је до сада финансирала ЕУ. Пројекат је предложен позивом из 2009. године за састављање Енергетског програма као дела Седмог оквирног програма ЕУ у области истраживања и развоја. Red Eléctrica de España, оператор преносног система у електроенергетском систему Шпаније, је координатор Пројекта у тој иницијативи.

П. Б.

МИНИСТАРСТВО ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ СРБИЈЕ

Мобилна телефонија, трафостанице и далеководи ускоро на "скенеру"

Базне станице мобилне телефоније, којих у Србији има 4.800, али и трафостанице, далеководи, радио и ТВ репетитори, ускоро ће се наћи на "скенеру" Министарства животне средине. Њихови стручњаци ће испитивати ниво нејонизујућег зрачења и штетан утицај по околину и здравље људи.

Ово министарство већ је припремило предлог програма, који ће се ускоро наћи пред Владом Србије речено.

Овлашћене институције мериће ниво нејонизујућег зрачења како високофреквентних, тако и нискофреквентних извора, каже **Славиша Симић**, шеф Одсека

за заштиту од јонизујућег и нејонизујућег зрачења.

У групу високофреквентних спадају базне станице мобилне телефоније, радио и ТВ репетитори. Предмет мерење јачине зрачења које емитују, биће и трафостанице, далеководи, а размишља се и о локацијама где има објеката који раде по систему електровуче. Као једна од могућих локација за то је железничка станица у Београду.

Програм ће се спроводити у наредне две године, а финансираће се из буџета. Циљ је да се на основу њега направи база података тих извора и њихов утицај на животну средину.

МОДЕРНИЗАЦИЈА И ПРОШИРЕЊЕ ТЕ-ТО НОВИ САД

На тендеру се надмећу четири стране компаније

вим Садом средином прошле године основала Друштво за комбиновану производњу термоелектричне и топлотне енергије "Енергија Нови Сад" (ЕНС) очекују да ће преговори са изабраним стратешким партнером почети већ у децембру ове године.

Зоран Манасијевић, помоћник директора ЕПС-а за технички систем каже да је, упркос кашњењу целог поступка за избор стратешког партнера за ТЕ ТО Нови Сад оптимиста, јер су тендерску документацију откупили велике енергетске компаније.

- Неке компаније, које су се интересовале за учешће на овом тендеру обавестили су нас да, због промене инвестиционе политике, одустају од учешћа у тендерској процедури - каже Манасијевић одбијајући да потврди да је реч о чешком ЧЕЗ-у.

Руска "Optima group", словачка "PPC Energy group", словеначки "HSE Balkan Energy" и италијански "Edison" откупили су тендерску документацију за учешће на тендеру за модернизацију и проширење капацитета Термоелектране топлане (ТЕ ТО) Нови Сад. Рок за подношење понуда за ову гасну електрану је 1. октобар ове године а у "Електропривреди Србије" (ЕПС), која је са градом Но-

НА АРХИТЕКТОНСКОМ ФАКУЛТЕТУ У БЕОГРАДУ

Енергетика у просторном плану Србије

На Архитектонском факултету у Београду одржан је, на захтев Министарства за просторно планирање и заштиту животне средине и Републичке агенције за просторно планирање, а у организацији Академије инжењерских наука Србије, Округли сто о Енергетици у просторном плану Републике Србије. Рок за израду просторног плана је 2015. година.

У раду Округлог стола учествовало је девет чланова Академије инжењерских наука Србије и 11 експерата из различитих области енергетике. Уче-

снике је поздравио **Борислав Стојков**, директор Републичке агенције за просторно планирање. Председавао је **др Милољуб Смиљанић**, генерални секретар Академије, а уводничар је био **професор др Ненад Ђајић**.

Мр Гојко Дотлић, директор EMC-ове Дирекције за пренос електричне енергије, говорио је о утицају EMC-ових постројења и далековода, као и плана развоја мреже, на просторни план Републике, али и утицају који ће имати и прикључивање на мрежу будућих електроенергетских производних капацитета.

ПРОЈЕКАТ ЧАЧАНСКОГ ЦИНИЈА

Нови тип соларне електране

Развојно-производни центар чачанског предузећа "Цини" представио је пилотско постројење нове електране које је, како кажу у овом центру, неколико корака испред данас познатих светских технологија. Оно ће омогућити да се акумулацијом енергије струја производи онда када за то постоји потреба.

Нова соларна електрана конструисана је по идејном решењу **професора Владана Петровића**, конструктора и проналазача у оквиру развоја нових решења у коришћењу нових извора алтернативне енергије, на којима већ дуже време ради развојно-производни центар "Цинија".

- У свету данас не постоји решење соларне електране које даје могућност да се електрична енергија из сунчеве производи 24 часа дневно, а да се енергија сунца у просеку користи осам сати у току дана. Овај нови концепт, међутим, омогућује акумулацију сунчеве енергије, а из тако акумулиране енергије производи се струја онда када нам је потребна - објашњава професор Петровић.

Слободан Спасовић, директор предузећа Цини, објашњава да соларна електрана конструисана под сводовима његове фир-

ме ради по принципу прикупљања сунчеве енергије коју претвара у топлотну енергију. На тај начин загрева се вода и прави се огроман притисак који покреће турбине и тако се ствара струја. Вишак енергије се акумулира, и у тренуцима када нема сунца користи се струја из специјалних акумулатора, а топла вода се може користити у најразличитије сврхе.

- Професор Петровић развио је акумулатор који може да акумулира до 1.000 киловат-сати струје по метру кубном. Примера ради, код првих соларних електрана у Шпанији примењују се акумулатори капацитета од 80 до 100 киловат-сати по кубном метру - истиче Спасовић.

Према његовим речима, предузеће "Цини" су претходних дана, због ове иновације, посетиле заинтересоване фирме из Велике Британије, Немачке, Канаде и Индије.

- Развој нове технологије могао би да буде од националног интереса и на овај начин би се могао запослити велики број људи. За реализацију ових пројеката, чија инсталација није скупа, држава би требало да има слуша - тврде др Владан Петровић и Слободан Спасовић.

Традиција, струка, подмлађивање

Колоквијуми о информационим системима и телекомуникацијама и управљању и експлоатацији електроенергетских система, одржани у Институту Михајло Пупин у Београду крајем маја, су већ традиционална мала SIGRE која се сваке парне године организује у српском националном комитету. Упркос тешкоћама ни ове године није опао квалитет радова ни интерес стручњака за стручне скупове СТК Д2 и Ц2, што се показало избором тема и охрабрујућим присуством младих чланова.

Довољно је поменути само неке од радова са колоквијума – примена оптичких каблова у преносној мрежи, дигитални системи преноса, мулти сервисна IP мрежа, утицај алтернативних извора прикључених на преносну мрежу, утицај прекограничних трансакција на поузданост рада ЕЕС Србије актуелни проблеми управљања у ЕЕС Србије у окружењу... да би се уверили колико су домаћи стручњаци у току европских и светских промена и проблема. Како је то био први стручни скуп после значајних организационих промена у Српском комитету SIGRE (промена статута, избор нових функционера) искористили смо прилику за краћи разговор са Гојком Дотлићем, новоизабраним председником SIGRE Србија.

Уз искру поноса и задовољства Дотлић на почетку каже да нема много стручних организација у Србији које су већ 59 година активни чланови тако значајне и угледне међународне организације каква је париска SIGRE. Жеља да се стичу нова знања, размењују искуства, примењују нове техно-

логије окупља хиљаде стручњака из целог света, али је присутан и интерес компанија. Због тога SIGRE, поред електропривреде, окупља стручне људе из индустрије, науке, пројектанте и све остале учеснике у градњи и експлоатацији ЕЕС.

– Шта је по вашем мишљењу најважније за учешће српских стручњака раду SIGRE ?

Дотлић: Нема сумње да је то стручни рад, не само да смо у току свих савремених трендова у електропривреди него и да смо укључени у радне групе у којима се расправља о свим новитетима и да их код куће примењујемо. Не одричем се ни амбиције да наши стручњаци буду предлагачи или подносиоци нових идеја у неким радним групама где смо стекли искуство и углед.

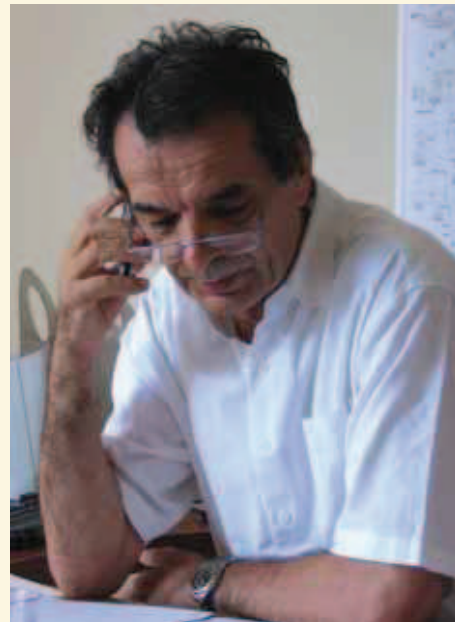
– Лепо је то чути, али имају ли наши стручњаци, поготово млади, услове за то ?

Дотлић: Нажалост највећи проблем нам је обезбеђење спонзора за стручне радове, нарочито за млађе још неафирмисане људе. По броју чланова париске SIGRE ми смо при дну међу новим државама бившим републикама Југославије. Словенци, рецимо, имају 90 чланова, а Србија 40. А заправо само 25 су индивидуални чланови, а три су колективни, који имају право на пет својих људи. А кад смо већ код тога погодите која земља има најбројније чланство.

– Можда САД или Кина, можда Јапан.

Дотлић: Бразил.

– Није, дакле, чудно што је Бразил, уз Кину и Индију међу земљама

које највише напредују. Ако дозволите афирмацију старе мисли да су електроинжењери по природи посла увек међу људима они коју вуку развој и прогрес и обезбеђују услове за то. Можда је касно да вам честитамо на избору и пожелимо успех, с обзиром да сте се тога већ наслушали, али је време да укратко кажете на чему ћете инсистирати.

Дотлић: Подразумева се да ћемо настојати да одржимо традицију. Стручност је у првом плану и осећам потребу да јавно одам признање неким кандидатима за председника, иначе ангажованим у струци али и у политици, што нису желели да се привате, боље речено што су SIGRE као стручну организацију одвојили од политике. Тако је, уосталом, у свим земљама чланицама међународне организације. А искуство казује да се углед и афирмација могу стећи стручним радом, можда су и трајнији од политичких каријера. Ниједна јединица међународног система мера не носи име неког политичара, све су назване по угледним научницима.

Схватам да сам примио велику одговорност и верујем да ћу, заједно са колегама успети. Уз већ поменуто, кад морам телеграфски да сажимам идеје, настојаћу да анимирам младе, укључим их у рад српског комитета SIGRE и омасовим колективно и индивидуално чланство. Присуство младих на овим колоквијумима охрабрује.

Драган Недељковић

CIGRE СРБИЈА

Седница Извршног одбора

Седница Извршног одбора SIGRE Србија, 73. по реду и прва од избора новог Извршног одбора, одржана је 14. маја у EMC-овој згради у Београду. председавао је новоизабрани председник SIGRE Србија мр Гојко Дотлић, директор EMC-ове Дирекције за пренос електричне енергије, који је и изложио своје виђење рада SIGRE Србија и сарадње са сродним саветовањима.

Расправљало се о низу значајних питања како о раду органа SIGRE Србија, тако и о извесним студијским комитетима, односно, колоквијумима, о неким персоналним решењима, али и о припремама за јубиларно 30. Саветовање, као и о колективном учешћу у 43. међународном саветовању SIGRE.

П. Б.

ПОГОН ПРЕНОСА ВАЉЕВО

Прва самостална оправка оптике у Електромрежи Србије

Монтер Благојевић Славко је у колицима на проводнику, при температури од $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ провео готово два часа и голим рукама, јер другачије није могло, намотавао покидану лицну као и две репарационе спирале. - Сматрам да Благојевић Славко треба да буде награђен и новчано за овај посао, - каже Мрси

Пише: М. Ј. Левнаић

Навече планинско јагње чији се мирис до неба вије, на дан славе димљена пастрмка, сутра опет печење. Ракија најбоља на свету чува се за ту згуду. Но није свима дато да се опусте. Или баш јесте?

Шта када се по љутом мразу деси квар? Шта кад је то још у некој недођији? А Слава? Па да кренемо редом и полако. Половином јануара, далеководна екипа Бајина Башта прегледала је, јер је морала, далековод 227/1 Бајина Башта – Ваљево између осталог и у распону стубова 69 - 77. Ту је то село Маковиште, јужно и југозападно од Црвеног Брега под Малим, а делом и под Великим Повленом. Северно и североисточно од њега диже се вертикални бедем – Гредина висока од 852 – 1003м. Већи део атара састављен је од кречњака. Паралелно с Гредином отиче ка југоистоку безимени поток различитих страна. Лева, долинска страна је под шљивицима, насадима малине, баштама и кућама покривеним још увек каменим плочама, јер је присојне експозиције. Горњом ивицом села избијају извори. Десна, блажа долинска страна, је од шкриљаца, осојна, не много погодна за гајење биљних култура, али сва обрасла бујним пашњацима и ливадама подесним за сточарство. Све је ово дакле лепо и красно и лети и зими када се може опуштено пландовати и посматрати - али шта када се чудо божје снега и студени спусти на ову шаку јада, кад у мразу и сумње стану да трну, а радити се

мора? Српска климатолошка литература описује и запажа на овом подручју веома ниске температуре, високе сметове, па чак и лавине. У питању је ипак највишу тачка подрињско – ваљевских планина - Повлен, планина динарског смера пружања, која се састоји из два дела, помало неприкладног назива – Малог (1374 м) и Великог Повлена (1271м).

Али да се вратимо послу. Шта је тачно рекао предрадник далеководне екипе Бајина Башта, стручњак у кога се куну и ослањају колеге широм Електромреже Србије (а и шире) Светислав Божић Мрси у часу кад је чуо да се тамо креће, тачно не знамо. Можда је грдно опсовао, можда је погледао у небо. Сви који га познају сигурни су да му се осмех није изгубио са лица, а онима, старијима, који су за лектуру читали Приповјести Аугуста Шеное на ум пада реченица једног од његових јунака: „Не, јунаци, мраз нам не смије пасти на образ!“ Квар је пронађен на распону стубова 71 – 72. На средини постоји веће оштећење

Чувен је Јовањдански мраз. „Нема мрза без Јовањдана!“ - наука је народни од давнина. Није чудо, Сабор Светог Јована, Претече и Крситеља, како се назива празновање у хришћанском календару, пада редовно сутрадан по Богојављењу, дакле 7/20 јануара, како већ по ком рачунању. Леп мраз и користан за којешта. По неким истраживањима Свети Јован је трећа слава у Срба по броју свечара, одмах иза Никољдана и Аранђеловдана. А кад је у питању Маковиште, село на искрају ваљевске и косјерићке општине и света уопште, проценат је још израженији – слави готово пола села. Ове године и мраз је био ваљан – надпросечан. Температуре ниске, испод просека. Снег за пример. Благодан за уживање.

РЕПОРТАЖА

оптичког ужета. Једна лицна је пукла и одмотала се 5 - 6 метара и виси изнад проводника око 2 - 2,5 м и угрожава безбедан рад далековода. За други покидани крај претпоставља се да је одмотан у истој дужини око здравог дела оптике.

Дакле у акцију се кренуло 21. на други дан Јовањдана. Зима стегла, а мраз штима за нос и за уши. Ипак, екипа јака: напред Мрси, за њим: **Зоран Стаменић, Срђан Ђокић, Драган Николић - Црни, Мишко Динић, Славко Благојевић, Милош Стефановић, Предраг Маринковић, Радан Максимовић, Младен Јовановић, Милан Обрадовић, Миленко Благојевић** сви из Бајине Башта. Из Ваљева дошли јунаци **Ненад Трифунновић** и **Саша Алексић**, а **Горан Мишић** испред Сектора инвестиција.

„Првобитна наша, намера“ – каже Мрси – „била је да оштећени крај заштитног слоја покушамо да убацимо на његово место, а када он приђе другом крају да намотамо заштитну спиралу како би смо уз помоћ ње спречили поновно одмотавање крајева лицне која је пукла.“ Није то лако, издашни снег и јаки мразеви, нема се куд, мој сговорник заборавља на то и наставља: „Дошавши на лице места ослободили смо носећу клему од шпица на стубу број 72 и уз помоћ 2 чекрка на ландроверима, спустили оптичко уже до висине фазе 1, а другим ландровером га одбијали од фазе како се не би приликом спуштања качио до ње. По-

што смо изједначили фазу и оптику, монтер Благојевић Славко је ушао у колица и низ фазу пришао оштећењу оптике.“ Студ га је тукла, ветар му кочањо мишиће на лицу и гонио сузе у очи – прећуткује Мрси и наставља: „Кренуо је да намотава раздриловани крај лицне и да га убацује у његово лежиште. Ово је ишло како треба једно 2 метра, међутим, како је он више намотавао, део који је остајао иза њега је поново излазио из лежишта. Покушали смо онда да намотамо траку на део лицне као и да дринујемо тањом жицом али лицна је опет испадала из лежишта и све се теже намотавала на оптику.“

Зима стегла. Снег пада. Макар минус три. Слављеници из села и њихови гости прилазе, гледају шта мајстори раде. Цупкају и дувају у шаке. Нуде гостопримство, да се сврати да се огреје и окрепи. Редак је овде у планини и драг гост. Но нема се времена. Мразни зној цури, слеђен и смрзнут. Сече уши, штима ноздрве, уједа јагодице – па ко издржи.

„Ова оптика је састављена од заштитног слоја који је поужен са 15 лицни од којих после сваке четири од дур алуминијума иде једна од алуминијума. У овом случају пукла је и алуминијумска лицна. Испод тог слоја се налази алуминијумска цев кроз коју су провучене три друге цевчице а у свакој од њих по 8 оптичких влакана. Пошто голим оком није било видљивих оштећења испод поуженог дела оптике ми смо одсекли парче лицне на месту одакле више нисмо могли да га намотавамо и ту намотали репарациону спиралу која је покрила део оптике у заштитном делу а друга половина део у коме недостаје једне лицна. То исто смо урадили и на другом крају где је лицна пукла тако да сада између ових спирала остао простор од око седам –осам метара у ком недостаје једна лицна алуминијума у заштитном слоју.

Спирала је могла да се намотава једино голом руком. Пуцања лицне је највероватније последица удара грома, јер други крај који се није распрео је заварен! Дозволу за рад смо отворили у 09 сати и 10 минута, а затворили само два сата касније. И још нешто морам да кажем! Монтер Благојевић Славко је

у колицима на проводнику, при температури од -3°C провео готово два часа и голим рукама, јер другачије није могло, намотавао покидану лицну као и 2 репарационе спирале. Сматрам да Благојевић Славко треба да буде награђен и новчано за овај посао!“ - завршава Мрси.

Шта је било после? Проверили смо везе – све ради беспрекорно. Рекосмо да у селу где се ово радило, где је небо ниско припето, те га редовно прелећу велике и ретке птице, белоглави супови, пола сељана слави Јовањдан. Мештани су тога дана славили и мајсторе који лете по жицама и све их позвали у госте. Позива је било толико да су се радници EMC-а развили у стрелце и отишли на многе адресе да кога не би изоставили и увредили. Да боравак у селу, да баш не кажемо, богата гозба, потраје, сви су се трудили. Мрси се осмехује: „Највећа навала ипак је била код локалне музичке звезде мајстор Кала. Он је у својих 80 година у најбољим годинама. Његова свирка је шлаг на радове и славље. У вишесатном концерту су поред крепког хармоникаша учествовали и монтери високолетачи на жицама. Богата трпеза и срце-парајућа музика мајстор Кала - готово заборављене песме су нас поново загрејале. На крају нам је крепки старац показао своје благо у стајама и као највећи сувенир мотор BMW који датира негде око 1920. године и још је у возном стању са оригиналним погонским мотором.“

**ПРАВИЛА,
ИЗБОРНА ПРАВИЛА
И ПОСЛОВНИК О РАДУ
СКУПШТИНЕ
СИНДИКАТА ЕМС**

Скупштина Синдиката EMC, на свом VIII заседању, одржаном дана 09.04.2010. године усваја Правила Синдиката EMC са прилозима, тако да текст гласи:

ПРАВИЛА СИНДИКАТА EMC

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Синдикат EMC је самостална интересна организација која, на начелима узајамности и солидарности, независно у односу на политичке странке и друге организације, установе и институције, остварује, унапређује и штити професионалне, радне, економске, социјалне и друге интересе и права чланова синдиката користећи све облике синдикалних активности предвиђених међународним конвенцијама, Уставом, законима, колективним уговорима и овим Правилима.

Члан 2.

Односи у Синдикату EMC се изграђују на принципима демократичности, избора и одлучивања, јавности рада, солидарности, ефикасности и одговорности чланова организованих у синдикате делова Јавног предузећа „Електро mreжа Србије“ Београд и синдикалне организације издвојених привредних друштава „Електроисток -Изградња“ д.о.о. Београд и „Електроисток -Пројектни биро“ д.о.о. Београд:

- Синдикат EMC Дирекција;
- Синдикат EMC Управљање;
- Синдикат EMC погон Београд;
- Синдикат EMC погон Бор;
- Синдикат EMC погон Ваљево;
- Синдикат EMC погон Крушевац;
- Синдикат EMC погон Нови Сад;
- Синдикат EMC погон Обилић;
- Синдикат EMC Електроисток Изградња и
- Синдикат EMC Електроисток Пројектни биро.

Члан 3.

Назив синдиката је: Синдикат EMC. Скраћени назив синдиката је: SEMC.

Седиште Синдиката EMC је у Београду, улица Кнеза Милоша број 11.

Синдикат EMC је уписан у Регистар синдиката Министарства рада и социјалне политике решењем број: 110-00-32/2007-02.

Матични број Синдиката EMC је: 17677071, а порески идентификациони број (ПИБ): 101521383.

Члан 4.

Синдикат EMC има свој печат, штампил, меморандум и заставу.

Печат је округлог облика и садржи текст на српском језику, исписан ћирилицом: Синдикат EMC * Београд, са знаком Синдиката EMC у средини печата.

Штампил Синдиката EMC је правоугаоног облика и садржи назив, знак и адресу седишта Синдиката EMC, деловодни број и датум завођења.

Меморандум Синдиката EMC садржи назив, знак и адресу седишта Синдиката EMC, број Решења о упису у Регистар синдиката, матични број, порески идентификациони број, бројтекућег рачуна, бројеве телефона, факса, електронску адресу и сајт Синдиката EMC.

Застава је светло сиве боје и садржи назив и знак Синдиката EMC.

Знак Синдиката EMC представља стилизоване линије делова елипсе у облику слова „С“ ћириличног писма тамно сиве боје са горње стране и исто са доње стране, као у огледалу, црвене боје. Назив је исте тамно сиве боје као део знака, изузев слова „С“ (прва слова речи Синдикат и Србија), који су исте црвене боје као други део знака.

Ближе одредбе о врсти, величини, броју, начину чувања и употребе печата, доноси Извршни одбор Синдиката EMC.

Члан 5.

Синдикат EMC је колективни члан Синдиката ЕПС и може добровољно да се удружује у савезе, уније и друге организационе облике са другим синдикатима у земљи и иностранству, на начелима равноправности, узајамности и солидарности.

Одлуку о промени статуса Синдиката EMC у Синдикату ЕПС и другим синдикалним асоцијацијама доноси Скупштина Синдиката EMC.

ЗАСТУПАЊЕ, ПРЕДСТАВЉАЊЕ И ОВЛАШЋЕЊЕ

Члан 6.

Синдикат ЕМС заступа и представља председник Синдиката ЕМС, а у његовом одсуству замењује га заменик председника Синдиката ЕМС.

Лица овлашћена за заступање и представљање Синдиката ЕМС могу преузимати материјалне и друге обавезе до утврђених граница.

Члан 7.

Једнократним овлашћењем се омогућава члану Синдиката ЕМС да, уместо оправдано одсутног носиоца функције, пуноправно учествује у раду и одлучивању у датом органу или телу Синдиката ЕМС.

Једнократно оверено овлашћење, по одлуци Одбора, потписује председник синдиката дела Предузећа или Привредног друштва кога овлашћено лице представља.

ПРОГРАМСКИ ЦИЉЕВИ, ЗАДАЦИ И НАЧЕЛА РАДА СИНДИКАТА ЕМС

Члан 8.

Основни програмски циљеви и задаци Синдиката ЕМС су:

- закључивање и праћење примене колективних уговора;
- заштита и побољшање економског, социјалног и правног статуса, услова рада,
- безбедности и здравља на раду својих чланова;
- колективно и појединачно заступање чланова пред Оснивачем и Послодавцем;
- обезбеђивање бесплатне радно-правне заштите члановима;
- учествовање у организацији рекреације и рехабилитације чланова, ради спречавања умањења радне способности и превенције инвалидности;
- образовање чланова и синдикалних повереника за синдикални рад, унапређење метода рада и деловања Синдиката ЕМС и информисање чланства;
- слободно синдикално и друго интересно организовање и деловање, организационо јачање Синдиката делова Предузећа и Централне Синдиката ЕМС, јачање синдикалног покрета и сарадња са другим синдикатима;

Члан 9.

Синдикат ЕМС делује по начелима: - демократског заступања и уважавања воље чланова;

- одговорности синдикалних повереника;
- независности од политичких странака и верских заједница;
- самосталности у уређењу унутрашње организације Синдиката ЕМС;
- избору и разрешењу својих представника; - јавности рада;

- синдикалне солидарности и узајамности на основу заједничког интереса;
- поштовања људских, грађанских и синдикалних права и слобода.

Члан 10.

У остваривању заштите интереса и права чланова Синдикат ЕМС може користити сва законима и међународним конвенцијама призната средства и методе синдикалног деловања: социјални дијалог, договор, споразумевање, сарадњу, удруживање, преговарање, критику, оспоравање, притисак, тражење оставке, искључење, организовање протестног скупа, организовање бојкота, организовање штрајка упозорења, организовање генералног штрајка и друге методе.

ЧЛАНСТВО У СИНДИКАТУ ЕМС

Члан 11.

Учлањење у Синдикат ЕМС се врши потписивањем изјаве о учлањењу - Приступнице, на основу слободно изражене воље и прихватања права, обавеза и одговорности члана Синдиката ЕМС дефинисаних у овим Правилима.

Образац Приступнице налази се у прилогу број један ових Правила.

Потписане Приступнице се чувају у Централни Синдиката ЕМС.

Члан 12.

Члану Синдиката ЕМС издаје се чланска карта чији садржај и облик утврђује Извршни одбор Синдиката ЕМС.

Чланска карта је власништво Синдиката ЕМС и није преносива. По престанку чланства у Синдикату ЕМС, чланска карта се враћа.

Члан 13.

Члан Синдиката ЕМС не може бити члан друге синдикалне организације.

Члан 14.

Чланови Синдиката ЕМС могу бити сви запослени у Јавном предузећу „Електро мрежа Србије“ Београд и издвојеним привредним друштвима „Електроисток - Изградња“ д.о.о. Београд и „Електроисток - Пројектни биро“ д.о.о. Београд.

Генералном директору и лицима са посебним овлашћењима и одговорностима, на које је генерални директор пренео овлашћења, док обављају послове на тим функцијама, мирују управа и обавезе члана Синдиката ЕМС.

Члан 15.

Члану који је на неплаћеном одсуству и другим облицима одсуствовања, када члан недобија зараду

или накнаду зараде, мирују обавезе према Синдикату ЕМС.

Члан Синдиката ЕМС коме је отказан уговор о раду, има право да остане у Синдикату ЕМС до правоснажно окончаног судског спора по отказу.

Члан 16.

Основна права и дужности члана Синдиката ЕМС су да:

- учествује у доношењу ставова, закључака, одлука и аката Синдиката ЕМС које се односе на његов материјални, социјални и друштвени положај и правну сигурност;
- предлаже активности и коришћење средстава и метода синдикалног деловања ради остваривања интереса и заштите чланства;
- остварује бесплатну правну заштиту ради заштите права на раду и по основу рада, по одлуци Одбора Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва;
- учествује у синдикалним акцијама помоћи, подршке, протеста и штрајку;
- учествује у образовању и оспособљавању за синдикалне активности;
- остварује превенцију радне инвалидности, рехабилитацију и спортску рекреацију;
- користи објекте за рекреативни одмор;
- буде информисан о активностима које се воде у Синдикату ЕМС;
- предлаже и бира чланове органа и тела Синдиката ЕМС и буде у њих биран;
- се придржава Статута и одлука органа Синдиката ЕМС и
- да плаћа чланарину.

Члан 17.

Чланство у Синдикату ЕМС престаје:

- иступањем из Синдиката ЕМС;
- искључењем из Синдиката ЕМС и
- престанком радног односа у Јавном предузећу „Електроурежа Србије“ Београд и издвојеним привредним друштвима „Електроисток -Изградња“ д.о.о. Београд и „Електроисток -Пројектни биро“ д.о.о. Београд.

Члан 18.

Члан синдиката може иступити из чланства Синдиката ЕМС давањем писмене изјаве – Иступнице.

Приликом иступања из Синдиката ЕМС, члан је дужан да врати чланску карту и свуимовину Синдиката ЕМС са којом је задужен и измири све остале обавезе према Синдикату ЕМС.

Да је члан који иступа измирио све обавезе из претходног става потврђује Извршни одбор Синдиката ЕМС најкасније у року од 30 дана. Ако Извршни одбор у том року не донесе одлуку, сматра се да је подносиоцу Иступнице престало чланство у Синдикату ЕМС.

Даном давања писмене изјаве о иступању из Синдиката ЕМС члану престају сва права и обавезе, а чланарину плаћа закључно са месецом у којем му престаје чланство. Образац Иступнице налази се у прилогу број два ових Правила.

Члан 19.

Из евиденције се бришу неактивни чланови: пензионисани, преминули и слично, по поступку као при иступању из чланства.

Члан 20.

Члан се искључује из Синдиката ЕМС:

- због приступања другом синдикату;
- теже повреде одредаба ових Правила којом се наноси штета Синдикату ЕМС;
- због непоштовања и неизвршавања одлука органа Синдиката ЕМС и
- због неплаћања чланарине из неоправданих разлога.

Одлуку о искључењу из Синдиката ЕМС доноси Одбор Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва.

Одлука о искључењу је донета ако се за њу тајним или јавним гласањем изјасни ? чланова Одбора Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва.

Искључени члан има право да у року од 15 дана од доношења одлуке о искључењу поднесе жалбу Извршном одбору Синдиката ЕМС.

Извршни одбор Синдиката ЕМС дужан је да одлуку по жалби на одлуку о искључењу, донесе у року од 30 дана од достављања жалбе.

Даном коначности одлуке о искључењу, члану престају сва права и обавезе утврђене овим Правилима, а материјалне обавезе је дужан да регулише.

Члан 21.

Поновни пријем искљученог или члана који је иступио, дозвољен је и сматра се новим учлањењем.

Одлуку о поновном учлањењу доноси Извршни одбор Синдиката ЕМС, уз претходно мишљење Одбора Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва у којем је био учлањен пре искључења или иступања.

Члан 22.

У случају смрти члана Синдиката ЕМС сва његова дуговања према синдикату измирује Синдикат дела Предузећа или Привредног друштва.

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА, ОРГАНИ И РАДНА ТЕЛА СИНДИКАТА ЕМС

Члан 23.

Синдикат ЕМС чине синдикати делова Јавног предузећа „Електроурежа Србије“ Београд и синдикати издвојених привредних друштава „Електро-

сток -Изградња“ д.о.о. Београд и „Електроисток -Пројектни биро“ д.о.о. Београд.

Члан 24.

Синдикат EMC и синдикати делова предузећа и привредних друштава имају својства правних лица.

Члан 25.

Органи Синдиката EMC су:

- Скупштина;
- Надзорни одбор;
- Извршни одбор и
- Председник.

Члан 26.

Основу функционисања органа Синдиката EMC чине изабрани синдикални представници, носиоци функција у Синдикату EMC:

- повереници Синдиката EMC;
- председници синдиката делова предузећа и привредних друштава и
- председник Синдиката EMC.

Избори се врше на демократским принципима, тајним гласањем чланова синдиката.

Одредбе о изборима за носиоце функција у Синдикату EMC су дате у Изборним правилима Синдиката EMC, која су у прилогу број три ових Правила.

СКУПШТИНА СИНДИКАТА EMC

Члан 27.

Скупштина Синдиката EMC је највиши орган Синдиката EMC.

Скупштину Синдиката EMC чине сви непосредно изабрани синдикални представници -носиоци функција у Синдикату EMC: повереници Синдиката EMC, председници синдиката делова предузећа и привредних друштава и председник Синдиката EMC.

Члан 28.

Надлежност Скупштине Синдиката EMC:

- верификује избор чланова Скупштине;
- бира и опозива чланове Надзорног одбора;
- разматра и усваја Правила Синдиката EMC, као и његове измене и допуне;
- доноси Изборна правила Синдиката EMC;
- разматра и усваја Пословник о раду Скупштине;
- разматра и усваја план рада и финансијски план Синдиката EMC за наредну годину;
- разматра и усваја годишњи извештај о раду Синдиката EMC из протекле године;
- разматра и усваја годишњи извештај о материјално-финансијском пословању;
- доноси одлуке у вези тумачења Правила Синдиката EMC;
- даје сагласност за закључивање Колективног уговора;

- утврђује висину синдикалне чланарине и њену расподелу;

- решава жалбе и молбе упућене Скупштини Синдиката EMC;

- доноси коначне одлуке о свим спорним питањима у Синдикату EMC;

- доноси одлуку о проглашењу штрајка упозорења и генералног штрајка;

- доноси одлуку о расписивању избора у Синдикату EMC;

- доноси одлуке о формирању посебних организација у оквиру Синдиката EMC;

- доноси одлуке о формирању посебних фондова;

- доноси одлуку о удруживању са другим синдикатима у земљи и иностранству и

- разматра и одлучује о другим питањима и пословима у складу са Правилима Синдиката EMC.

Члан 29.

Председник Синдиката EMC заказује, организује и води редовне, ванредне и изборне седнице Скупштине Синдиката EMC.

Редовне седнице Скупштине Синдиката EMC се одржавају по потреби, најмање два пута годишње.

Изборне седнице Скупштине Синдиката EMC одржавају се сваке четврте године.

Ванредну седницу Скупштине Синдиката EMC сазива председник Синдиката EMC уколико постоји потреба или на захтев ? чланова Извршног или Надзорног одбора Синдиката EMC или најмање три Одбора синдиката делова предузећа и привредних друштава или ? синдикалних повереника, најкасније 30 дана од подношења захтева.

Уколико председник Синдиката EMC не закаже редовну, изборну или ванредну седницу Скупштине Синдиката EMC, у складу са претходним чланом и ставовима један, два и три овог члана, Скупштину заказује Извршни одбор Синдиката EMC.

Члан 30.

Скупштина Синдиката EMC пуноважно одлучује ако је присутно најмање 2/3 чланова, а одлуке су донете ако се за њих изјасни више од половине укупног броја чланова Скупштине Синдиката EMC.

Скупштина Синдиката EMC, по правилу, доноси одлуке јавним гласањем.

О раду на седници Скупштине Синдиката EMC води се записник који се усваја на наредној седници Скупштине Синдиката EMC.

Материјал за Скупштину Синдиката EMC доставља се члановима најмање седам дана пре одржавања седнице.

Члан 31.

Мандат чланова Скупштине Синдиката EMC траје четири године.

Опозив синдикалног повереника -члана Скупштине Синдиката EMC може се вршити и пре истека ње-

говог мандата, на исти начин и по истом поступку који важи за његов избор.

Предлог за опозив синдикалног повереника може дати његов Одбор синдиката дела Предузећа или Привредног друштва или ? чланова синдиката изборне јединице која га је изабрала. Опозваном се сматра повереник ако се за његов опозив изјасни 50%+1 члан изборне јединице.

Члан 32.

Одредбе о раду Скупштине Синдиката EMC су да-те у Пословнику о раду Скупштине Синдиката EMC, који је у прилогу четири ових Правила.

НАДЗОРНИ ОДБОР

Члан 33.

Надзорни одбор врши надзор над законитошћу и исправности материјално-финансијског пословања и врши контролу остваривања финансијског плана Синдиката EMC и о резултатима надзора извештава Скупштину Синдиката EMC најмање једном годишње.

Члан 34.

Надзорни одбор броји три члана која, на предлог Извршног одбора, бира Скупштина Синдиката EMC. Члан Надзорног одбора не може обављати друге функције у Синдикату EMC.

Председника Надзорног одбора бирају чланови Надзорног одбора.

Надзорни одбор доноси Пословник о свом раду.

Члан 35.

Мандат чланова Надзорног одбора Синдиката EMC траје четири године.

Опозив члана Надзорног одбора Синдиката EMC може се вршити и пре истека његовог мандата, на исти начин и по истом поступку који важи за његов избор.

Предлог за опозив члана Надзорног одбора може дати Извршни одбор Синдиката EMC или ? чланова Скупштине Синдиката EMC. Опозваном се сматра члан Надзорног одбора ако се за његов опозив изјасни 50%+1 члан Скупштине Синдиката EMC.

ИЗВРШНИ ОДБОР СИНДИКАТА EMC

Члан 36.

Извршни одбор Синдиката EMC је највиши орган између две седнице Скупштине Синдиката EMC.

Извршни одбор Синдиката EMC чине председници синдиката делова Предузећа и Привредних друштва и председник Синдиката EMC.

Председник Синдиката EMC може кооптирати још два члана у Извршни одбор Синдиката EMC, који имају саветодавну улогу, без права гласа код одлучивања.

Члан 37.

Седнице Извршног одбора Синдиката EMC се одржавају по потреби, а најмање једном месечно или на захтев било ког Одбора синдиката дела Предузећа или Привредних друштва.

Председник Синдиката EMC заказује, организује и води Седнице Извршног одбора Синдиката EMC.

Извршни одбор Синдиката EMC пуноважно одлучује ако је присутно најмање 2/3 чланова.

Извршни одбор Синдиката EMC доноси одлуке већином гласова од укупног броја чланова Извршног одбора, изузев када неко од чланова, пре гласања, захтева да се гласа квалификованом већином. У том случају глас члана Извршног одбора вреди (Ч:Н)х100%, где је Ч укупан утврђени број чланова синдиката делова Предузећа или Привредних друштва које заступа, а Н укупан број чланова Синдиката EMC. Глас председника Синдиката EMC има просечну вредност гласова свих чланова Извршног одбора Синдиката EMC.

Извршни одбор Синдиката EMC, по правилу, одлучује јавним гласањем у форми одлука, закључака и ставова.

О раду на седници Извршног одбора Синдиката EMC води се записник који се усваја на наредној седници Извршног одбора Синдиката EMC.

Материјал за седницу Извршног одбора Синдиката EMC доставља се члановима најмање седам дана пре одржавања седнице.

Члан 38.

- Надлежност Извршног одбора Синдиката EMC:
- утврђује предлог одлука које доноси Скупштина Синдиката EMC;
 - спроводи одлуке Скупштине Синдиката EMC;
 - предлаже план рада и финансијски план Синдиката EMC;
 - припрема седнице Скупштине Синдиката EMC;
 - тумачи ова Правила између две седнице Скупштине Синдиката EMC;
 - утврђује предлог Правила Синдиката EMC и предлоге измена и допуна;
 - доноси предлог одлуке о проглашењу штрајка;
 - утврђује алгоритам штрајка упозорења и генералног штрајка;
 - координира активности око организовања штрајка на нивоу синдиката делова Предузећа и Привредних друштва;
 - утврђује полазне основе за закључивање Колективног уговора и одређује преговарачки тим Синдиката EMC;
 - прати примену Колективног уговора и покреће поступак за његову измену и допуну;
 - даје мишљење на захтев Послодавца или Оснивача;
 - располаже финансијским средствима и имовином Синдиката EMC;

- води кадровску политику и образовање повереника и чланства;
- бира представнике у ресоре и друга привремена или стална радна тела и комисије Синдиката ЕМС из своје надлежности;
- бира представнике у Одбор за безбедност и здравље на раду и друга заједничка тела и комисије Послодавца и Синдиката ЕМС;
- бира представнике за сарадњу са другим синдикалним организацијама и асоцијацијама у земљи и иностранству;
- даје одговарајућа овлашћења члановима Синдиката ЕМС;
- доноси одлуке о организовању образовних, културних, спортских и других активности чланова Синдиката ЕМС;
- информисае чланство о раду Синдиката ЕМС;
- одлучује као другостепени орган по жалбама искључених чланова;
- одлучује као другостепени орган по жалбама на одлуке Фонда солидарности ЕМС;
- доноси одлуке о изгледу печата, знака, меморандума и заставе Синдиката ЕМС;
- доноси одлуке о депоновању потписа;
- доноси Пословник о свом раду;
- доноси предлог Изборних правила;
- додељује признања заслужним члановима;
- доноси одлуке о давању хуманитарне помоћи;
- арбитрира у случају спора између синдиката делова Предузећа или Привредних друштава и
- доноси и друге одлуке од интереса за чланство Синдиката ЕМС у складу са овим Правилима.

Члан 39.

Извршни одбор Синдиката ЕМС може формирати стална и повремена радна тела и комисије. Одлуком о образовању утврђује се њихов делокруг рада, време за које се формирају и друге појединости значајне за њихов рад.

Члан 40.

Мандат чланова Извршног одбора Синдиката ЕМС траје четири године.

Опозив председника синдиката дела Предузећа или Привредног друштва – члана Извршног одбора Синдиката ЕМС, може се вршити и пре истека његовог мандата, на исти начин и по истом поступку који важи за његов избор.

Иницијативу за опозив може дати Извршни одбор Синдиката ЕМС двотрећинском већином или 1/3 чланова синдиката дела Предузећа или Привредног друштва. Опозив се сматра председник синдиката дела Предузећа или Привредног друштва – члан Извршног одбора Синдиката ЕМС, ако се за његов опозив изјасни 50%+1 члан синдиката дела Предузећа или Привредног друштва који га је и изабрао.

ПРЕДСЕДНИК СИНДИКАТА ЕМС

Члан 41.

Председник Синдиката ЕМС представља и заступа Синдикат ЕМС код Оснивача и Послодавца, у односима са другим синдикатима у земљи и иностранству, код међународних институција и удружења.

Председник Синдиката ЕМС је по својој функцији председник Скупштине и Извршног одбора Синдиката ЕМС и члан је Управног одбора Јавног предузећа „Електро mreжа Србије“.

Председник Синдиката ЕМС је одговоран за спровођење одлука и закључака Скупштине и Извршног одбора Синдиката ЕМС.

Члан 42.

Функција председника Синдиката ЕМС се обавља професионално.

Начин финансирања и друга питања радног статуса регулишу се Колективним уговором.

Члан 43.

Председник Синдиката ЕМС обавља следеће послове:

- представља и заступа Синдикат ЕМС;
- стара се о законитости рада Синдиката ЕМС;
- предлаже Извршном одбору годишњи план рада Синдиката ЕМС;
- спроводи план и програм Синдиката ЕМС;
- потписује одлуке и финансијска документа Синдиката ЕМС;
- стара се о реализацији одлука, закључака и ставова органа Синдиката ЕМС;
- подноси годишњи извештај о раду Скупштине Синдиката ЕМС;
- предлаже Извршном одбору заменика, секретара, председнике ресора и друга кадровска решења у Синдикату ЕМС;
- сазива и председава Скупштином и Извршним одбором Синдиката ЕМС;
- руководи радом Стручне службе Синдиката ЕМС и обавља друге послове из своје надлежности у складу са овим Правилима, а своја овлашћења може трајно или на одређено време, делимично или у целисти, да пренесе на заменика или секретара Синдиката ЕМС.

Члан 44.

Мандат председника Синдиката ЕМС траје четири године. Опозив председника Синдиката ЕМС може се вршити и пре истека његовог мандата, на исти начин и по истом поступку који важи за његов избор. Иницијативу за опозив председника Синдиката ЕМС могу покренути Извршни одбор Синдиката ЕМС или Скупштина Синдиката ЕМС двотрећинском већином или 1/3 чланства Синдиката ЕМС.

Опозив председника Синдиката ЕМС се врши на референдуму за опозив председника Синдиката

EMC. Опозваним се сматра председник Синдиката EMC, ако се за његов опозивизјасни 50%+1 члан Синдиката EMC.

Опозваног председника Синдиката EMC замењује заменик председника Синдиката EMC, са свим правима и обавезама, до избора новог председника Синдиката EMC.

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА СИНДИКАТА EMC

Члан 45.

Заменик председника Синдиката EMC замењује председника Синдиката EMC у одсуству или у случају спречености и помаже председнику Синдиката EMC у реализацији његових задатака.

Заменик председника Синдиката EMC се бира из редова Извршног одбора Синдиката EMC на период од 4 године. Иста особа може бити бирана више пута, а функција може да се обавља професионално.

Опозив заменика председника Синдиката EMC може се вршити и пре истека његовог мандата, на исти начин и по истом поступку који важи за његов избор.

РЕСОРИ СИНДИКАТА EMC

Члан 46.

Извршни одбор Синдиката EMC формира три Ресора:

- 1 Ресор за развој, економска питања, колективно уговарање, информисање и сарадњу са другим синдикатима.
- 2 Ресор за радноправну заштиту, заштиту на раду и заштиту животне средине.
- 3 Ресор за социјалну заштиту, стандард, спорт, рекреацију и културу.

Члан 47.

Ресор за развој, економска питања, колективно уговарање, информисање и сарадњу са другим синдикатима:

- предлаже стратегију развоја, унапређење организације и правце деловања Синдиката EMC;
- учествује у изради предлога Колективног уговора и прати његову примену;
- организује сарадњу са синдикатима у земљи и иностранству;
- организује информисање чланства и шире јавности о синдикалним активностима.

Члан 48.

Ресор за радноправну заштиту, заштиту на раду и заштиту животне средине:

- организује пружање бесплатне правне помоћи члановима Синдиката EMC;
- прати и анализира стање из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара и пред-

лаже мере за побољшање свих видова заштите чланства;

Члан 49.

Ресор за социјалну заштиту, стандард, спорт, рекреацију и културу:

- организује превенцију радне инвалидности -рекреацију;
- организује рехабилитацију;
- организује манифестације културе и радничког стваралаштва;
- организује екскурзије и слично;
- организује спортске сусрете;
- организује синдикалну мрежну групу мобилне телефоније;
- организује снабдевање чланства угљем и слично;
- помаже у раду Комисије фонда солидарности, Спортске секције и других организација у оквиру Синдиката EMC које се баве активностима из делокруга овог Ресора.

Члан 50.

Ресор се састоји од председника Ресора, који се по правилу бира из састава Извршног одбора и чланова Ресора који се бирају на предлог Извршног одбора, по критеријумима стручних и радних предиспозиција у комбинацији са представничким елементима заступљености делатности организационих делова у оквиру ЈП EMC.

Члан 51.

Актив жена је стално радно тело Синдиката EMC. Извршни одбор може по потреби за одређена питања формирати и друга стална иповремена радна тела и комисије.

Одлуком о образовању радних тела и комисија из претходног става, утврђују се делокруга, време за које се формирају и друга питања значајна за њихов рад.

СТРУЧНА СЛУЖБА И ЦЕНТРАЛА СИНДИКАТА EMC

Члан 52.

Стручну службу чине секретар и стручни сарадници Синдиката EMC.

Стручна служба Синдиката EMC обавља стручне, аналитичке, информативне, рачуноводствено-финансијске и административно-техничке послове.

Начин рада стручне службе, структуру и број радника, као и начин финансирања рада овеслужбе, утврђује Извршни одбор Синдиката EMC.

За свој рад стручна служба одговорна је председнику Синдиката EMC.

Представници стручне службе могу да присуствују седницама органа и радних тела Синдиката EMC.

Члан 53.

Централа Синдиката EMC се састоји од председника, заменика и стручне службе.

Права из радног односа за време и после обављања послова за Синдикат EMC лицима изпретходног става се одређују Колективним уговором, посебним Споразумом о раду Синдиката EMC и одлукама Извршног одбора Синдиката EMC.

СИНДИКАЛНО ОРГАНИЗОВАЊЕ ДЕЛОВА ПРЕДУЗЕЋА

Члан 54.

Однос између Синдиката EMC и Синдиката делова Предузећа или Привредних друштава заснива се на принципу међусобног уважавања, узајамне сарадње и помагања у свим сегментима синдикалног деловања.

Члан 55.

Органи Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва су:

- Председник Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва и
- Одбор Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва.

Члан 56.

Број повереника, који су по аутоматизму чланови Скупштине Синдиката EMC, одређује се на основу формуле: $N:50 = П+О$, ($О > 25 = 1$, $О = 25 = 0$). Слово „Н“ је укупан број чланова Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва, слово „П“ је број повереника, а слово „О“ даје право на још једног повереника, ако је веће од 25.

Члан 57.

Синдикати делова Предузећа и издвојених Привредних друштава доносе Правила и друга правна акта којима ближе регулишу свој рад.

Правна акта синдикалних организација у оквиру Синдиката EMC, не могу да буду усупротности са овим Правилима.

Члан 58.

Синдикати делова Предузећа или Привредних друштава су самостални у оквиру надлежности, права и дужности утврђених у Правилима о раду тих синдикалних организација, али су истовремено обавезни да у спровођењу својих активности поштују и спроводе одлуке донете од стране надлежних органа Синдиката EMC у оквиру делокруга одређеног овим Правилима.

Уколико Синдикат дела Предузећа или Привредног друштва поступа противно одлукама надлежних органа Синдиката EMC, Извршни одбор Синдиката

EMC је обавезан да сазове тај Одбор Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва.

У случају спора између Синдиката делова Предузећа или Привредних друштава улогу арбитраже претима Извршни одбор Синдиката EMC.

Члан 59.

Синдикати делова Предузећа или Привредних друштава не могу самостално иступати у име Синдиката EMC.

Синдикати делова Предузећа или Привредних друштава могу сарађивати са другим синдикатима, односно другим организационим облицима шире синдикалне асоцијације, с тим да та сарадња не штети интересима Синдиката EMC и да се о тој сарадњи претходно донесе одлука на седници Извршног одбора Синдиката EMC.

ОДРЕДБЕ О ШТРАЈКУ

Члан 60.

Извршни одбор Синдиката EMC је дужан да предузме све потребне мере за отклањање разлога за штрајк, а ако у томе не успе предлаже Скупштини да донесе одлуку о проглашењу штрајка упозорења и генералног штрајка. Пре сазивања Скупштине може се обавити референдумско изјашњавање чланства о неопходности обуставе рада.

Скупштина Синдиката EMC проглашава штрајк упозорења и генерални штрајк чланова Синдиката EMC.

Члан 61.

Чланови Извршног одбора Синдиката EMC су, по функцији, чланови Централног штрајкачког одбора и председници Штрајкачких одбора делова Предузећа или Привредних друштава.

Централни штрајкачки одбор одређује чланове Редарске штрајкачке службе, по правилу, из редова синдикалних повереника.

Члан 62.

Чланови Синдиката EMC који се не одазову захтеву за обуставу рада или почну да раде пре окончања штрајка искључују се из чланства у Синдикату EMC.

ПРАВНА ПОМОЋ

Члан 63.

Бесплатна правна помоћ у вези радно-правне заштите се, на захтев члана Синдиката и по одлуци Одбора Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва, пружа у Стручној служби Централне Синдиката EMC.

У случају добијања спора члан Синдиката је обавезан да уплати на рачун Синдиката EMC одговарајући износ добијен од друге стране у спору на име накнаде за судске трошкове.

Члан 64.

Члановима породице умрлог члана може се пружити правна помоћ за захтеве из радног односа умрлог.

СРЕДСТВА И ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ СИНДИКАТА EMC

Члан 65.

Активности Синдиката EMC се финансирају из дела чланарине, дотација Послодавца по Колективном уговору и из прилога, поклона и других извора.

Члан 66.

Чланарина у Синдикату EMC је јединствена и износи 1% нето зараде и нето накнадезараде.

Чланарина из првог става овог члана распоређује се према следећој пропорцији: 70% Синдикатима делова Предузећа и Привредних друштава и 30% Синдикату EMC. Скупштина Синдиката EMC може, на предлог Извршног одбора Синдиката EMC, изменити пропорцију расподеле чланарине.

Члан 67.

Синдикати делова Предузећа или Привредних друштава могу донети одлуку о расписивању референдума како би се чланство изјаснило за већи износ чланарине.

Члан 68.

Председник Синдиката EMC може самостално доносити одлуке о располагању средствима Синдиката EMC до износа за који га овласти Извршни одбор Синдиката EMC.

Члан 69.

Приходи и расходи Синдиката EMC утврђују се по врстама и распоређују по намени у складу са циљевима, задацима и годишњем плану рада.

Финансијски план Синдиката EMC садржи очекиване приходе и расходе у календарској години, а доноси га Скупштина Синдиката EMC, на предлог Извршног одбора Синдиката EMC, најкасније до 31.12. текуће године за наредну годину.

Скупштина Синдиката EMC усваја финансијски извештај Извршног одбора Синдиката EMC за протеклу годину, најкасније до 31.03. текуће године.

Члан 70.

Материјално и финансијско пословање врши се на основу законских прописа. Средствима Синдиката EMC располаже Извршни одбор Синдиката EMC и председник Синдиката EMC до износа за који је овлашћен.

ФОНД СОЛИДАРНОСТИ

Члан 71.

Синдикат EMC је оснивач Фонда солидарности запослених у Јавном предузећу „Електро mreжа Србије“ Београд и издвојеним привредним друштвима „Електроисток -Изградња“ д.о.о. Београд и „Електроисток -Пројектни биро“ д.о.о. Београд.

Фонд солидарности EMC је основан због пружања материјалне помоћи запосленима, односно члановима Фонда солидарности и члановима њихове уже породице, у решавању и ублажавању одређених стања њихових социјалних потреба.

Члан 72.

Рад Фонда солидарности EMC и начин коришћења средстава Фонда уређују се Правилником о раду Фонда солидарности EMC, који доноси Скупштина Синдиката EMC.

ЈАВНОСТ РАДА

Члан 73.

Рад Синдиката EMC је јаван. Чланови Синдиката EMC могу да присуствују седницама свих синдикалних органа, без права одлучивања.

Члан 74.

Синдикат EMC обавештава јавност о свом раду путем свог сајта на интернету, огласних табли и гласила Предузећа, средстава јавног информисања, одржавања зборована, конференција за штампу и електронском поштом.

Званично гласило Синдиката EMC је сајт: <http://www.sindikatem.org.rs>

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 75.

Измене и допуне Правила Синдиката EMC врше се на исти начин и по истом поступку предвиђеном за његово доношење.

Иницијативу за измену Правила могу дати: Извршни одбор Синдиката EMC, Синдикатиделова Предузећа или Привредних друштава и председник Синдиката EMC.

Члан 76.

Извршни одбор Синдиката EMC утврђује пречишћен текст Правила Синдиката EMC.

Члан 77.

Правила Синдиката EMC ступају на снагу 8 (осам) дана након усвајања. Тумачење одредби ових Правила врши Скупштина Синдиката EMC. Између две седнице Скупштине тумачење одредби Правила врши Извршни одбор Синдиката EMC.

Прилог 1.

Број синдикалне картице

СИНДИКАТ ЕМС

БЕОГРАД
Ул. Кнеза Милоша бр. 11

ПРИСТУПНИЦА
у СИНДИКАТ ЕМС

Презиме и име члана		Синдикат дела предузећа	
Занимање	Матични број (ЈП ЕМС)	ЈМБГ (из личне карте)	
Адреса стана	Телефон	e-mail	

- 1) У Синдикат ЕМС учлањујем се добровољно;
- 2) Прихватам права и обавезе утврђене Правилима Синдиката ЕМС;
- 3) Упознат сам са одредбом из Правила Синдиката ЕМС да могу бити члан само једног синдиката;
- 4) Сагласан сам да ми се од зараде одбија синдикална чланарина сваког месеца у висини утврђеној Правилима Синдиката ЕМС.

Датум потписивања

Својеручни потпис запосленог

м.п.

Председник Синдиката ЕМС

Број синдикалне картице

СИНДИКАТ ЕМС

БЕОГРАД
Ул. Кнеза Милоша бр. 11

ИСТУПНИЦА из СИНДИКАТА ЕМС

Презиме и име члана	Синдикат дела предузећа

Занимање	Матични број (ЈП ЕМС)	ЈМБГ (из личне карте)

Иступам из Синдиката ЕМС и захтевам да ме бришете из евиденције чланства и прекинете обустављање синдикалне чланарине од зараде.

Изјављујем да сам измирио сва дуговања према Синдикату ЕМС и да сам упознат са одредбом Правила Синдиката ЕМС да ми престанком чланства престају сва права и захтеви у односу на Синдикат ЕМС и имовину Синдиката ЕМС.

Датум потписивања

Својеручни потпис запосленог

М.П.

Председник Синдиката ЕМС

На основу члана 26. Правила Синдиката EMC, Скупштина Синдиката EMC, на осмој седници одржаној 09.04.2010. године, донела је

ИЗБОРНА ПРАВИЛА СИНДИКАТА EMC

Члан 1.

Сви носиоци функција у Синдикату EMC су изборни. Изборе за све носиоце функција у Синдикату EMC расписује сваке четврте године Скупштина Синдиката EMC.

Избори синдикалних повереника у Синдикату EMC, председника синдиката делова предузећа и председника Синдиката EMC врше се непосредно, тајним гласањем.

Члан 2.

Одлуком о расписивању избора утврђују се изборне јединице и бирачки спискови за свеносиоце функција у Синдикату EMC, дан одржавања избора и рокови за вршење изборних радњи.

Одлука се објављује на огласним таблама и на званичном веб сајту Синдиката EMC.

Члан 3.

Од дана расписивања до дана одржавања избора не може протећи мање од 30 и више од 90 дана.

Члан 4.

Јединствени избори у Синдикату EMC се одржавају, по правилу, најкасније 30 дана пре истека четворогодишњег мандата носиоца функција у Синдикату EMC.

Члан 5.

Изборе спроводе, прате и одговарају за њихову регуларност Изборна комисија Синдиката EMC и Бирачки одбори.

Извршни одбор Синдиката EMC именује трочлану Изборну комисију са заменицима чланова, а Одбори синдиката делова предузећа именују трочлане Бирачке одборе са заменицима чланова.

Чланови и заменици чланова Изборне комисије и Бирачког одбора не могу да секандидују на предметним изборима.

Изборна комисија припрема и доставља изборне материјале Бирачким одборима, решава жалбе на одлуке Бирачких одбора и подноси извештај Скупштини о резултатима избора.

Бирачки одбори непосредно спроводе изборне радње по Одлуци о расписивању избора, овим Правилима и Упутству Изборне комисије, а по завршетку гласања достављају Изборној комисији записнике и комплетан изборни материјал.

Члан 6.

Изборна комисија проверава све поднешене кандидатуре те уколико исте не испуњавају услове прописане овим Правилима и Одлуком о расписивању избора, враћа подносиоцима да отклоне недостатке у року не дужем од 48 часова.

Уколико у остављеном року подносилац не достави нову исправљену кандидатуру или не исправи недостатке, Изборна комисија одбацује ту кандидатуру.

Члан 7.

Кандидати за синдикалне поверенике и председнике синдиката делова предузећа могу бити сви чланови Синдиката EMC.

Кандидати за председника Синдиката EMC, по правилу, могу бити чланови Синдиката EMC са најмање 5 година стажа у Синдикату EMC и 2 године активног синдикалног рада.

Члан 8.

Кандидатура подразумева прикупљање најмање 10 потписа подршке за синдикалне поверенике, најмање 30 потписа подршке за председнике синдикалних организација делова предузећа и најмање 150 потписа подршке за председника Синдиката EMC.

Сваки члан Синдиката EMC сме да подржи само једног кандидата са изборне листе. Уколико један члан синдиката својим потписом потврди кандидатуру два кандидата саједне изборне листе, валидним се сматра само потпис на кандидатури која је прва предата, док се за све друге кандидати упућују да исправе недостатке.

Кандидатура се предаје Изборној комисији Синдиката EMC најкасније 14 дана пре дана одржавања избора.

Члан 9.

Евидентирање и предлагање кандидата за носиоце функција у Синдикату EMC врши се наобрасцима које расписује Изборна комисија Синдиката EMC.

Сви кандидати на изборима стичу право да буду на изборној листи после давања писмене сагласности да ће поштовати Правила Синдиката EMC.

Листа кандидата утврђује се по азбучном реду презимена кандидата.

Члан 10.

На свим изборима, по правилу, има више кандидата између којих се прави избор. Изабрани су они кандидати који добију највише гласова чланова Синдиката EMC који суизашли на избору.

Када два кандидата добију исти број гласова, изабран је кандидат чије је презиме извучено методом случајног избора.

У случају да се у прописаном року пријави само један кандидат, избори се спроводе саједним кандидатом који се бира, тако што се на изборима чланови изјашњавају заповерење кандидату.

Да би избори успели потребно је да кандидат добије 50%+1 од укупног броја члановаизборне јединице.

Члан 11.

Избори у Синдикату EMC се спроводе радним даном у периоду од 7 до 14 часова.Члановима синдиката који раде у сменама може се омогућити гласање два дана раније уодносу на предвиђени датум одржавања избора.

На свим бирачким местима, чланови бирачких одбора су дужни да воде рачуна да сеизбори спроведу регуларно и да се сваком члану са бирачког списка омогући данеометано гласа.

Члан 12.

Неважећи гласачки листић је гласачки листић из кога се поуздано не може утврдити за кога је гласано: прецртан гласачки листић, празан гласачки листић, гласачки листић на коме је заокружено више кандидата, гласачки листић на коме је руком дописан нови кандидат.

Члан 13.

Избори су успели ако на њих изађе 50%+1 члан Синдиката EMC.

Члан 14.

О свом раду Бирачки одбор води записник, кога одмах по окончању избора достављаелектронском поштом или факсом Изборној комисији.

Гласачки листићи се достављају одмах по окончању избора Изборној комисији, а уколикоје било приговора, по донетој одлуци Бирачког одбора о приговору.

Члан 15.

Сви приговори на регуларност избора упућују се Бирачком одбору синдиката дела предузећа где је учињена евентуална нерегуларност у року од 2 сата од објављивања записника о спроведеним изборима на огласној табли.

Бирачки одбор синдиката дела предузећа дужан је да у даљем року од 2 сата донесе одлуку о приговору.

Против ове одлуке дозвољена је жалба Изборној комисији у року од 24 сата од тренутка достављања одлу-

ке бирачког одбора по приговору.

Изборна комисија у року од 24 сата доноси одлуку по жалби. Одлука Изборне комисије је коначна и против ње се не могу више изјављивати никакви правни лекови.

Члан 16.

У случају да Изборна комисија утврди да је на неком бирачком месту било неправилностина изборима, може одлучити да се на том месту понове избори у року који не може дабуде дужи од 7 дана.

Записник Изборне комисије се одмах по сачињењу поставља на веб сајт Синдиката EMC.

Члан 17.

Прву седницу Скупштине у новом сазиву, сазива председник Синдиката EMC старог сазива, најкасније у року од 14 дана од дана коначности одлуке Изборне комисије. Уколико председник старог сазива то не учини у назначеном року, председник Изборне комисије у даљем року од 7 дана сазива нови сазив Скупштине ради конституисања.

Потврђивање мандата се врши на основу Уверења о избору и извештаја Изборне комисије о спроведеним изборима.

Председник Изборне комисије констатује да је избор регуларан, чиме је потврђен мандат изабраних носиоца функција.

Потврђивањем (верификацијом) мандата новоизабраним носиоцима функција, престаје мандат синдикалним повереницима, председницима синдиката делова предузећа и председнику Синдиката EMC којима истиче мандат, односно свим члановима старог сазива Скупштине Синдиката EMC.

Члан 18.

Мандати изабраних носиоца функција у Синдикату EMC трају четири године. Једно лице може бити бирано више пута на исту функцију.

Члан 19.

Носиоцима функција у Синдикату EMC функција престаје пре истека мандата:

- 1 престанком чланства у Синдикату EMC,
- 2 давањем неопозиве оставке,
- 3 усвајањем понуђене оставке и
- 4 разрешењем -изгласавањем неповерења од чланства (50%+1 члан изборне јединице).

Члан 20.

По престанку функције у Синдикату EMC именује се вршилац дужности носиоца функције из редова чланова органа, до ванредног или редовног избора носиоца функције, у складу са одредбама ових Правила.

Члан 21.

Ова Правила ступају на снагу 8 (осам) дана након усвајања на Скупштини Синдиката EMC.

На основу чланова 28. и 32. Правила Синдиката EMC, на VIII седници Скупштине Синдиката EMC одржане дана 09.04.2010. године донет је:

ПОСЛОВНИК О РАДУ СКУПШТИНЕ СИНДИКАТА EMC

Члан 1.

Пословником о раду Скупштине Синдиката EMC (у даљем тексту: Пословник) уређује се начин рада Скупштине Синдиката EMC (у даљем тексту: Скупштина).

Члан 2.

Скупштина Синдиката EMC је највиши орган Синдиката EMC.

Скупштину Синдиката EMC чине сви непосредно изабрани синдикални представници -носиоци функција у Синдикату EMC: повереници Синдиката EMC, председници синдиката делова предузећа и привредних друштава и председник Синдиката EMC.

Члан 3.

Прву седницу Скупштине у новом сазиву сазива и њом председава, до верификације председника и чланова новог сазива Скупштине Синдиката EMC, председник из старог сазива Синдиката EMC.

Члан 4.

Председник Синдиката EMC (у даљем тексту: председник) заказује, организује и води редовне, ванредне и изборне седнице Скупштине.

Скупштина заседа на седницама и одлучује у форми одлука, закључака и ставова.

Члан 5.

Члан Скупштине има право и дужност да редовно присуствује сваком заседању Скупштине. У случају спречености дужан је да благовремено обавести председника.

Ненајављени изостанак са седнице Скупштине сматра се неоправданим одсуством. После неспорно утврђеног трећег неоправданог изостанка Одбор Синдиката дела Предузећа или Привредног друштва из којег долази члан покреће процедуру опозива неактивног члана и избор новог.

Члан 6.

Председник може да одобри члану Скупштине одсуство са седнице, о чему обавештава Скупштину. Уместо оправдано одсутног носиоца функције, Скупштина може, на предлог председника, да одобри једнократну замену члана са овереним овлашћењем Одбора синдиката дела Предузећа или Привредног друштва кога овлашћено лице представља.

Члан 7.

Централа Синдиката EMC, најмање седам дана пре одржавања седнице, доставља позив са предлогом дневног реда и информативни материјал о питањима која су на дневном реду седнице Скупштине свим члановима Скупштине. На захтев члана Скупштине стручна лица из Централне Синдиката EMC обезбеђују додатни информативни материјал о другим питањима из делокруга рада Скупштине.

Изузетно се материјал може доставити у краћем року или на самој седници, при чему је председник дужан да на почетку седнице образложи такав поступак.

Члан 8.

Председник предлаже дневни ред за седницу Скупштине, руководи радом седнице, потписује акта која доноси Скупштина, стара се о примени Пословника и извршењу одлука Скупштине.

Члан 9.

На основу службене евиденције присутности чланова Скупштине, записничар утврђује двотрећински кворум за пуноважно одлучивање на седници.

Председник обавештава присутне о оправдано и неоправдано одсутним члановима, опуномоћеним заменама, стручним лицима и гостима Скупштине. Записничар утврђује време почетка и завршетка заседања Скупштине.

Члан 10.

Дневни ред седнице утврђује Скупштина. Чланови Скупштине могу предложити измене и допуне предложеног дневног реда, по правилу у писаној форми, до почетка седнице. Скупштина одлучује следећим редом о евентуалним предлозима:

- 1 за хитно разматрање новог предлога;
- 2 да се поједине тачке повуку са дневног реда;
- 3 да се дневни ред прошири;
- 4 за спајање расправе и
5. за промену редоследа појединих тачака.

О предложеним променама и допунама дневног реда обавља се претрес у коме могу учествовати само предлагач промене дневног реда и предлагач одлуке на коју се промена дневног реда односи.

Учешће у претресу (расправи) може трајати најдуже пет минута. Скупштина одлучује посебно о сваком предлогу за измену и допуну дневног реда.

Члан 11.

По утврђивању дневног реда усваја се записник са претходне седнице Скупштине.

Председник по отварању претреса сваке тачке дневног реда, даје право да добије реч, по следећем редоследу:

1. предлагач акта, односно одлуке;
2. чланови Скупштине по редоследу пријављивања и
3. позвани стручњаци, гости и остали учесници Скупштине.

Пријаве за реч могу се поднети од отварања до закључивања расправе.

Време излагања износи пет минута, уколико Скупштина на почетку претреса поједине тачке дневног реда не одлучи другачије. Предлагач, односно овлашћени представник предлагача, има право да у првом обраћању и завршној речи говори три пута дуже од времена одређеног за излагање члана Скупштине.

Говорник може да говори само о питању које је на дневном реду.

Када се исцрпи листа пријављених говорника, члан Скупштине који је учествовао у расправи може, уз дозволу председника, поново да добије реч.

Када утврди да нема више пријављених за учешће у претресу, председник закључује претрес.

Члан 12.

Председник привремено прекида рад Скупштине када утврди недостатак кворума на седници Скупштине. Председник благовремено обавештава чланове Скупштине о наставку седнице Скупштине.

Члан 13.

Члану Скупштине који жели да говори о повреди Пословника председник даје реч чим је затражи. Ако после објашњења председника говорник остаје при тврђњи да је Пословник повређен, председник позива Скупштину да се, без одржавања претреса, о томе коначно изјасни.

Члан 14.

Скупштина, по правилу, одлучује јавним гласањем - дизањем руке, по следећем редоследу:

1. ко је „ЗА“ предлог;
2. ко је „ПРОТИВ“ предлога и
3. ко је „УЗДРЖАН“ од гласања.

Ако Скупштина одлучи да се гласа прозивком, записничар прозива чланове Скупштине по списку за евиденцију присутности, а сваки прозвани члан Скупштине изговара реч „ЗА“ или „ПРОТИВ“ или „УЗДРЖАН“. Председник понавља име и презиме члана Скупштине који је гласао и његову изјаву.

Члан 15.

Ако Скупштина одлучи да се тајно гласа, образује се посебна трочлана Комисија за обављање тајног гласања. Чланови ове Комисије су одговорни да се гласање спроведе регуларно и да се сваком члану Скупштине омогући да неометано гласа.

Гласачки листић садржи у горњем делу предлог о коме се одлучује и у доњем делу, у истом реду на левој страни реч „ЗА“, а на десној реч „ПРОТИВ“. Члан Скуп-

штине гласа тако што заокружује само једну од понуђених речи.

Председник Комисије за обављање тајног гласања објављује резултате гласања на седници Скупштине. Резултати гласања, поред констатације да ли је предлог изгласан прописаном већином, обухватају и податке о броју уручених гласачких листића, употребљених гласачких листића, неупотребљених гласачких листића, неважећих гласачких листића и важећих гласачких листића.

Члан 16.

Чланови Скупштине су дужни да се једни другима обраћају са уважавањем. Није дозвољено прекидати говорника, добацивати говорнику, говорити о питањима ван актуелне тачке дневног реда, говорити дуже од времена одређеног за излагање члана Скупштине, као ни коришћење увредљивих израза приликом говора.

О реду на седници Скупштине стара се председник. Због повреде реда на Седници председник може да изрекне мере „ОПОМЕНА“ и „ОДУЗИМАЊЕ РЕЧИ“, а Скупштина може, због вишеструке повреде реда на седници или угрожавања физичког или моралног интегритета учесника седнице, на предлог председника, без расправе, да изрекне меру „УДАЉЕЊЕ СА СЕДНИЦЕ“.

Члан Скупштине коме је изречена мера „одузимања речи“ дужан је да прекине излагање, а члан Скупштине коме је изречена мера „удаљење са седнице“ дужан је да се одмах удаљи, у супротном председник одређује паузу. Члан Скупштине коме је изречена мера „удаљење са седнице“ сматра се неоправдано одсутним.

Члан 17.

Када се обави разматрање свих тачака дневног реда и одлучивање по њима, председник закључује седницу Скупштине.

Записничар обавезно уноси у записник редни број седнице, датум, место и време одржавања седнице (почетак, завршетак, прекиди), имена присутних и оправдано или неоправдано одсутних чланова Скупштине, констатацију о кворуму, имена осталих учесника на седници, утврђен дневни ред за рад седнице, садржину донетих одлука, носиоце спровођења одлука и утврђене рокове за реализацију одлука, резултате спроведених гласања и напомену о постојању тонског или видео записа тока седнице. Записник потписују записничар и председник.

Копије записника се достављају свим учесницима Скупштине, а оригинални примерак записника се чува у архиви Синдиката EMC.

Члан 18.

Измене и допуне овог Пословника врше се на начин предвиђен за његово доношење.

Члан 19.

Овај Пословник ступа на снагу одмах након усвајања.

Председник Синдиката EMC

Андреј Милован

Ofgem против обједињавања електроенергетских компанија

Британски регулатор Ofgem затражио је да се законом ограниче обједињавања електроенергетских компанија, што је изазвало реакцију из министарства енергије са поруком регулатору да се не меша превише у политику Владе. Потез Ofgem-а долази уочи плана компаније Scottish Southern Energy да купи четири милијарде фунти вредне

дистрибуционе послове француског EDF-а на Острву. Регулатор је упозорио власти да размотре последице преузимања компанија по коначне рачуне потрошача. Министар енергије Charles Hendry рекао је да је регулатор "превише ушао у вођење политике". "Они су обавили изузетан посао, али је на Влади, а не Ofgem-у да размишља о безбедности снабдевања".

Ветро-парк у мору југоисточне Енглеске

RWE Npower и Scottish Southern Electricity добили су одобрење од Крунских некретнина (Crown Estate) да граде фарму ветрењача на мору, снаге 500 мегавата, 30 км од обала Сафока, на југоистоку Енглеске. Фарма ће бити постављена на води дубине 40 метара, а пројекат треба још да одобри Комисија за планирање инфраструктура, што се очекује у 2012. години.

Италијани продају део мреже у Шпанији

Enel Spa ће продати део своје електроенергетске мреже и гасоводну дистрибутивну мрежу у Шпанији, ради смањења дуговања до краја године на 45 милијарди евра, саопштено је из италијанске компаније. Enel-ова шпанска фирма Endesa треба да прода преносну електроенергетску мрежу мрежу шпанском мрежном оператеру Ред Елецтрица у јуну, или јулу, рекао је извршни директор Енела Луиђи Ферарис. Он је додао да Ендеса такође планира да прода ове године своју гасоводну дистрибуциону мрежу у Шпанији.

Словачки Врховни суд – Влада није у праву

Словачки Врховни суд донео је одлуку да је Владино одређивање

цена електричне енергије у протекле две године, с циљем контролисања раста цена струје било незаконито. Италијанска енергетска компанија Енел, већински власник највећег словачког произвођача струје фирме Словенске електрарне, која је поднела тужбу, још није коментарисала одлуку суда док она не буде јавно објављена. Исто тако, ни словачки премијер Роберт Фицо није коментарисао одлуку Суда о регулацији цена коју спроводи његова Влада.

Румунско веће за конкуренцију против две енергетске компаније

Румунско Веће за конкуренцију покренуло је поступак испитивања одлуке Владе да се државне фирме које производе електричну енергију организирају у две компаније, блокирајући тиме за сада спровођење тог пројекта. Влада сматра да ће таквим

реструктурирањем енергетског сектора снизити трошкове купцима, а фирмама помоћи да се лакше надмећу са великим регионалним енергетским играчима попут чешког ЧЕЗ-а. Критичари одговарају да би се овим потезом измешеле скупља енергија из електрана на угаљ, с јефтинијом из хидро-енергијом и из нуклеарне електране, чиме би се заштитили губиташи, а отерали страни инвеститори. Влада је планирала формирање фирме Елецтра која би окупила две нуклеарне електране и електране на угаљ, као и мале хидроелектране и која би имала 48 посто удела на енергетском тржишту. Друга фирма била би Хидроенергетика, која би у саставу имала руднике угља и највеће хидроелектране, уз 44-процентни удео на тржишту.

Мађарска Влада обештећује енергетске фирме

Европска комисија одобрила је програм мађарске Владе да финансијски компензује енергетске фирме које производе струју због укидања дугорочних уговора о продаји струје. ЕК је потврдио да компензације неће прећи износ који је нужен да се надокнаде губици у повраћају инвестиција. Наиме, у јуну 2008. године ЕК је издао директиву о укидању дугорочних уговора о куповини струје у Мађарској, пошто су укључивали незакониту државну помоћ. Сада је одлучено да се финансијски обештете произвођачи струје због штета које трпе од инвестиција у имовину и пројекте који су постали неисплативи после укидања дугорочних уговора.

Концентрација власништва над мрежом у Ирској

Највећа Ирска електроенергетска компанија, Electricity Supply Board (ESB) преговара о куповини преносне и дистрибутивне мреже северноирске компаније Виридиан. Договор још није постигнут. Виридиан је најјача електроенергетска компанија Северне Ирске. Реч је о мрежи дугој 45.000 километара и тржиштем од 800.000 потрошача, домаћинства и привреде.

Британски регулатор о енергетској стабилности те државе

Британски енергетски регулатор Ofgem у студији о обезбеђењу енергетске стабилности те земље за наредних 10-15 година, сматра да је снабдевање релативно сигурно до 2015, али ће иза тога бити неопходне значајне акције. Ofgem је идентификовао пет критичних момената. Најпре, инвестиције без преседана праћене отежаним финансијским условима. Други изазов је утицај неизвесних цена дозвола за емисију CO₂ на развој технологија које би требало да смање трошкове емисије штетних гасова. Недовољно ценовно стимулисање улагања ради отклањања загушења у шпичевима потрошње.

Међузависност са иностраним тржиштима излаже Велику Британију низу додатних ризика по сигурност снабдевања. Пети изазов који је идентификовао регулатор је да би више цене гаса и струје могле резултирати растом броја потрошача који неће бити у стању да плаћају рачуне, што ће утицати на конкуренцију на тржишту. Због стварања стабилног окружења за инвеститоре Ofgem, између осталог, предлаже враћање на систем централизованог купца електричне енергије, успостављање централизованог тржишта обновљиве енергије, као и подстицајне цене усмерене првенствено на соларну и енергију ветра.

потрошњом 24.900 kWh по глави становника, док је трећа Финска где сваки становник годишње утроши 17.600 киловатчасова електричне енергије. Просек у Европској унији је 6.300 kWh по становнику.

За десеточасовно коришћење обичне сијалице снаге 100 вати или 10-минутно туширање из проточног бојлера, потрошач струје у Ирској платиће 18,55 евро-центи, док ће то исто естонског потрошача коштати 9,2 евро-центи. У Румунији употреба сијалице у истом трајању кошта 9,75 центи, а у Грчкој 10,32 евроценти. у Британији 14 центи, а у Немачкој безмало 23 евро-цента. Ирска више није на врху лествице европских земаља са најскупљим ценама енергије. Према подацима енергетских власти, цена енергије за домаћинства у Ирској умањена је од друге половине прошле године за 13 одсто.

У Хрватској се троши отприлике 12 посто више енергије по јединици БДП-а од просека 27 чланица Европске уније. У томе у највећој мери учествују домаћинства и зграде у јавној употреби, које прате објекти пословне намене, хотели, трговачки центри, итд. Објекти на грејање и хлађење троше између 40 и 70 посто укупне енергије, а тек око 15 до 26 посто% на осветљењу.

Берза електричне енергије у Бугарској

Министар привреде, енергије и туризма Бугарске најавио је могуће отварање берзе електричне енергије у тој земљи до средине 2011. године. **Трајчо Трајков** је рекао, током обраћања посланицима у бугарском парламенту, да се тренутно разматра измена регулативе, како би се дозволило подстицање трговине електричне енергије на берзи у већим количинама. Од прошле године бугарске власти раде са Норвешком на пројекту примене модела Европског енергетског тржишта у Бугарској, што треба да се оконча до новембра ове године. Пројекат треба да нађе најбољи модел за берзу и одговори на питање – да ли ће она бити независна, или филијала неке од већ постојећих у региону.

евра, на 16,42 евра), док је струја у том раздобљу највише поскупела у Пољској, за безмало 18 посто (на 12,9 евра). Данска домаћинства плаћала су најскупљу електричну енергију у ЕУ27 у другој половини прошле године (25,53 евра/100 kWh), док је на дну лествице Бугарска (8,18 евра). На страни индустријских потрошача, најскупља струја је на Кипру, 14,94 евра/100 kWh, а најповољнија у Бугарској, 6,39 евра. Иначе, просечна цена 100 kWh за индустрију у ЕУ27 у другој половини прошле године износила је 10,26 евра и била незнатно нижа у односу на исти период 2008.

Цена електричне енергије за домаћинства у Мађарској биће умањена је од 1. јула 2010. године за око пет посто. Највећи дистрибутери струје за домаћинства раније су најавили да ће снижити цене, у просеку четири до шест одсто. Енергетска компанија Е.ОН Хунгарија снизиће 3,5 посто цене струје за домаћинства и индустрију. Компанија је поднела захтев за одобравање новог ценовика мађарском енергетском регулатору МЕН.

Према непосредној потрошњи електричне енергије по становнику на првом месту у свету је Исланд. У тој држави годишње се потроши 37,1 хиљада киловатчасова по становнику. На другом месту је Норвешка, са

Цене и потрошња електричне енергије у Европи

Просечна цена за 100 kWh електричне енергије за домаћинства у 27 земаља Европске уније у другој половини 2009. године износила је 16,45 евра и била за 1,5 одсто нижа од просечне цене у другом семестру претходне, 2008.године, показују управо објављени подаци статистичке службе ЕУ, Еуростата. Највеће снижење цене забележио је Кипар, 19,5 посто (односно са 20,4

Моралес национализује и електроенергетику

Боливијски председник **Ево Моралес** национализовао је четири електроенергетске компаније, од којих су две биле у иностраном власништву. Левичар Моралес национализовао је индустрију природног гаса чим је дошао на власт 2006. године, а од тада је преузео контролу над неколико фирми из рударског и телекомуникационог сектора. Моралес је држави вратио Corani, Guaracachi и Valle Hermoso, три највеће електроенергетске фирме у држави, настале приватизацијом некадашње државне боливијске електропривреде (ЕНДЕ). Corani је била у 50-

процентном власништву фирме Inversiones Bolivia која је филијала француског GDF Suez-a. Guaracachi је била 50 посто у власништву британске компаније Rurelec PLC. Valle Hermoso је припадала боливијској приватној фирми Bolivian Generating Group, а регионална компанија ELFEC у власништву радника и малих акционара. Моралес је рекао да је влада претходно безуспешно покушала да приволи власнике да јој продају своје уделе. Овом одлуком боливијска влада има контролу над 80% производње електричне енергије у држави, а намерава преузети и остатак.

тивности са дисциплинованим приступом инвестиционим пословима и преузимањима. Одлуци британског дистрибутера је, међутим, претходно захтев тамошњег енергетског регулатора Ofgem да се законом ограниче обједињавања електроенергетских компанија. Регулатор је упозорио власти да размотре последице преузимања компанија по коначне рачуне потрошача.

Литванија раздваја производњу, пренос и дистрибуцију

Литванија је усвојила амандман на закон о енергетици како би могла да примени трећи пакет енергетске либерализације који је прошле године донела Европска унија за своје чланице. Влада Литваније је истовремено усвојила план реорганизације државних електроенергетских компанија, који укључује раздвајање послова производње, преноса и дистрибуције у четири одвојене фирме. Држава ће над њима задржати контролу. Преносна мрежа и оператер Litgrid и тржишни оператер Baltpool биће издвојени из компаније Lietuvos Energija, али ће остати под директном контролом владе, док ће државни удео у Lietuvos Elektrine бити инкорпориран у капитал те производне компаније. Дистрибуционе компаније VST и Rytu Skirstomieji Tinklai биће спојене у једну фирму у власништву државе.

Већим порезом до еко-енергије у Британији

Британско министарство финансија разматра увођење пореза на електричну енергију што би домаћинствима годишње повећало рачуне за 10 до 20 фунти. Државне званичнике мотивише идеја да би преко намета на рачуне за електричну енергију могли помоћи формирању фонда из кога би се финансирали пројекти за производњу зелене енергије. Порез би створио додатни капитал за зелену инвестициону банку, чије је оснивање предложила либерално-конзервативна коалициона влада.

Сада им је дат рок од месец дана да подмире дуг јер у супротном следи искључење струје.

Шкоти купују ЕДФ-ову дистрибуцију на Острву

Снабдевач електричном енергијом Сцоттисх & Соутхерн Енергу одустао је од намере да купи четири милијарде фунти вредне дистрибуционе послове француског ЕДФ-а на Острву. Одлука је образложена чињеницом да би куповина морала бити финансирања од издавања нових обвезница, што је у про-

У Либану сеча струје политичарима неплатишама

Либанска влада припретила је да ће дозволити искључење струје политичарима који не плате своје рачуне за електричну енергију. Компанија Electricite du Liban затражила је помоћ од Министарства за енергетику и воду у утеривању дугова од политичара и других утицајних личности из јавног живота који једноставно не плаћају рачуне за струју. Иако је први позив био упућен пре неколико месеци, није се одазвао ни сваки четврти од прозваних политичара - дужника.

МЕЂУНАРОДНА ПАНОРАМА

ЕУ тужи Грчку

Влада“ Европске уније саопштила је у среду да је поднела тужбу против Грчке због препрека које је поставила инвестирању, ограничавајући на пет одсто гласачко право у водећем произвођачу електричне енергије, корпорацији Public Power (PPC). “Гласачко право за не-државне деоничаре у грчкој Public Power

Corporation је лимитирано на пет одсто”, саопштено је из Европске комисије. “Та специјална права ограничавају инвеститоре из других земаља чланица. Грчка сматра да је тај гласачки плафон оправдан због јавног интереса и сигурности, али није успела да објасни зашто би без тога Грчка била у ризику”, саопштила је ЕК.

350 милиона долара у обновљиве изворе, што ће у наредним деценијама подићи тај рачун на десетине милијарди долара и то превалити на потрошаче.

Е.ON продаје послове у САД

Немачка енергетска компанија Е.ON продала је своје енергетско и гасно пословање у САД америчкој енергетској фирми PPL Corporation за 7,6 милијарди долара. Као разлози продаје наведени су недостатак синергије с осталим активностима Е.ON-а, изложеност будућем режиму око емисија угљен диоксида, везивање будућа зараде за нове инвестиције, ограничени потенцијал развоја тог дела пословања с осталим активностима фирме и фокусирање на пословање на основним тржиштима.

Magyar Telekom продаје „струју“ и гас

Мађарска телекомуникациона компанија Magyar Telekom почеће овог месеца продају природног гаса и електричне енергије, уз попуст од пет до осам одсто онима који редовно користе њене услуге. Енергенте ће најприје продавати у делу Будимпеште и неколико других градова, а потенцијалне купце из индустрије и предузетништва ће појединачно звати и нудити им услуге. У другом делу 2010. године фирма планира да прошири број продајних места на већи део земље.

ЕИБ дала 150 милиона евра кредита мађарском преносу

Европска инвестициона банка (ЕИБ) одобрила је кредит 150 милиона евра мађарској државној енергетској фирми MVM, намењен за финансирање проширења високонапонске преносне мреже. Одобреним средствима биће могуће реализовати пројекат који ће до 2015 године побољшати 109 километара дуг енергетски коридор Martonvásár-Bicske-Gyár који повезује Будимпешту и северозападни део земље. Кредитом ће се финансирати и изградња или проширење шест трафостаница на разним локацијама у Мађарској. Од 1990. године до данас ЕИБ је позајмио Мађарској готово 11 милијарди евра.

Трећи ветро-парк у Британији за годину и по

Електроенергетска компанија Vattenfall почела је градњу еолске фарме Ormonde, трећег пројекта ветрењача који се реализује у Великој Британији у последњих 18 месеци. Ormonde пројекат, у Ирском мору, састојаће се од 30 гигантских ветрењача са турбинама снаге по пет MW, капацитета довољног за подмиривање годишњих потреба за електричном енергијом за 100.000 домаћинстава. Производња струје са ове фарме ветрењача требало би да крене у 2012. години, саопштено је из шведске компаније.

ЧЕЗ купује послове Veolia групације

Чешка енергетска компанија ЧЕЗ добила је дозволу Ureda за zařtitu prívredne rovnote'e (UOHS) за преузимање мањинских удела у две топлане фирме Dalkia у Чешкој. Ради се о фирми у већинском власништву француске групације Veolia Environment.

У Канади „струја“ скупља због обновљивих извора

Рачуни за струју у канадској провинцији Онтарио увечаће се за 20 одсто, као последица улагања у обновљиве изворе електричне енергије и замене дотрајалих хидроенергетских постројења, каже извршни директор корпорације Toronto Hydro, **Anthony Haines** и додаје да ће тај скок рачуна, који тренутно у просеку износи месечно 100 долара, бити изазван серијом улагања у обнову хидроцентрала, која почиње наредних месеци а трајаче деценијама. Он наводи да његова електроенергетска компанија инвестирати само ове године

Хоће ли бити Јужног тока

Ако Украјина прихвати предлог руског премијера Путина и одобри “спајање” Гаспром а и Нафтогаза, Русија би могла напустити пројекат гасовода Јужни ток на рачун знатно јевтиније инвестиције у проширење капацитета украјинских гасовода, оцењује **Константин Смирнов**, директор московског Фонда за националну енергетску безбедност. Он наводи да би Гаспром једино аквизицијом Нафтогаза (“обзиром на величину двеју компанија апсурдно је говорити о спајању”) постао одговоран за транзит гаса до Европе. Гаспром би могао увећати капацитет украјинског система са 140 милијарди кубика годишње на 170 млрд/м³, каже Смирнов и процењује улагање у алтернативни пројекат Јужни ток на 25 милијарди долара.

“Ако Нафтогаз каже ‘да’ на предлог **Путина** нема потребе за Јужним током”, каже Константин Смирнов. Он сматра да Украјина нема много извора осим да размотри предлог. “То је врло прагматична одлука и ситуација није лака за Украјину. Само је, наиме, питање времена када Украјина више неће бити транзитна држава за руски гас”, додаје овај експерт подсећајући да је комбиновани капацитет Северног (55 млрд.м³) и Јужног тока (63 млрд.м³) довољан да надомести транспорт преко Украјине. Док је градња Северног тока већ почела, Јужни ток остаје неизвесан, каже Смирнов. Он међутим сматра да ће градња Јужног тока почети за неколико месеци, “осим ако Гаспром не преузме контролу над украјинским гасоводима”. Параметри пројекта гасовода Јужни ток ни на који начин не зависе од могућности обједињавања руске компаније Гаспром и украјинске Нафтогаз Украјине и то питање ће зависити од резултата техничко-економске студије изво-

дљивости, изјавио је у уторак руски министар енергетике **Сергеј Шматко**. Он је подвукао да пројекат Јужни ток и питање обједињавања Гаспрома и Нафтогаза никако нису међусобно повезани. Јужни ток је за нас сасвим принципијелна ствар, стратешки излаз на директне испоруке гаса за европске потрошаче, рекао је Шматко у Дамаску, главном граду Сирије, где се налази у пратњи председника Русије **Дмитрија Медведева**. Шматко је указао да одговор треба да пружи техничко-економска студија изводљивости Јужног тока која треба да покаже колико ће еластична бити веза између цене гасовода и обима испорука гаса. На питање да ли је могуће привремено обустављање разраде Јужног тока, Шматко је дао негативан одговор. „Из ког разлога“, упитао је он. „Ако будемо могли да у Европу испоручујемо велике количине гаса по прихватљивим ценама, бићемо конкурентни. Европи је, колико схватам, неопходно додатних 100-120 милијарди кубних метара руског гаса“, закључио је Шматко.

Гаспром је допустио Турској да без казних пенала одлучи да смањи увоз до 75 посто од уговорене количине гаса. За ову годину извоз у Турску је уговорен на 30 милијарди кубика. Турска је добила највећи попуст на клаузулу “преузми-или-плати” због њеног значаја у пројекту гасовода Јужни ток.

Пад вредности British Petroleum

Вредност нафтне компаније British Petroleum (BP) пала је у на уторак чак 17 одсто, односно за укупно 34 посто од почетка изливања нафте из њене бушотине у Мексичком заливу, па експерти не искључују могућност да четврти светски нафтах “оде на добош”. Од 20. априла, када је платформа експлодирала, тржишна вредност БП-а смањена је за трећину или око 50 милијарди долара. То би могло учинити БП довољно јевтином на тржишту да привуче аквизитере. БП ће вероватно морати да прода део највреднијих послова, укључујући удео у највећем америчком нафтном пољу, како би надоместио штету и губитке изазване највећим изливањем нафте у историји САД. Удео од 26 посто у нафтном пољу Prudhoe Bay на Аљасци и друга актива БП-а могли би да привуку понуђаче попут кинеског CNPC-а, америчких Occidental Petroleum и Hess-а, каже Douglas Ober, челник најстаријег америчког нафтног фонда, балтичког Petroleum & Resources Corp. Од избијања еколошке катастрофе у Мексичком заливу БП је изгубио 61,8 милијарди долара тржишне вредности. Поље на Аљасци даје један од сваких 14 барела које дневно произведе BP. Експерти процењују да би будуће казне и операција затварања извора изливања нафте у Мексичком заливу, као и чишћења вода и приобаља могла коштати компанију BP 50 милијарди долара. Према америчким законима, BP може бити кажњен са 4.300 долара за сваки изливени барел нафте.

До 2050. четвртина енергије соларна

Соларна енергија могла би већ 2050. године да буде извор четвртине енергије у светској електромрежи, прогнозира је Међународна агенција за енергију (IEA). Енергија добијена из соларних колектора данас представља само пола процента светских испорука струје, указују новинске агенције. У анализи се наглашава да водећи произвођачи соларне енергије, Шпанија и Немачка, плаћају струју добијену из соларних електрана по посебној тарифи, како би трошкови соларне технологије постепено падали на исти ниво као и код класичних електрана.

Тај циљ најпре ће бити достигнут у областима са великим бројем сунчаних дана. Организација Solar America Initiative жели да то достигне у САД до 2015. године. IEA прогнозира да кровни фотоволтни панели тај паритет неће достићи пре 2020. године, а велике соларне електране до 2030. Концентрисани соларни системи (CSP) са сочивима и огледалима би тај паритет могли да достигну на сунчаним местима до 2020. године. Обе технологије би тако укупно до 2050. године могле да производе 9.000 терават-часова електричне енергије, што би емисију угљен-диоксида смањило за готово шест милијарди тона.

Пад добити ЧЕЗ-а

Компанија ЧЕЗ објавила је пад кварталне добити јер су ниже цене електричне енергије избрисале позитиван утицај веће потрошње домаћинства. Нето-добит ЧЕЗ-а у првом тромесечју 2010. пала 8,4 посто на 17,5 милијарди круна (870 милиона долара). Из ЧЕЗ-а су резултате објашњавају падом просечне цене електричне енергије на

домаћем тржишту за 14 посто у односу на исто лањско раздобље. Потрошња домаћинства се у прва три месеца повећала за 1,4 посто.

Руси граде турску нуклеарку

Русија је у среду потписала споразум с Турском о градњи прве турске нуклеарне централе, а тај пројект ће коштати 20 милијарди долара (15,8 милијарди евра).

Споразум су потписали заменик руског премијера **Игор Сечин** и турски министар енергије **Танер Јилдиз** у време службене посете руског председника **Дмитрија Медведева** Анкари. Турски премијер **Реџеп Ердоган** је рекао да ће градња нуклеарке почети после ратификације споразума у парламентима двеју земаља. Генерални директор руског нуклеарног гиганта Росатом **Сергеј Киријенко** рекао је да ће Русија бити власник централе и да је то за њих нова ситуација пошто Русија до сада није поседовала нуклеарну централу ван своје територије. Градња прве турске нуклеарке на јужној обали те земље трајаће седам година, рекао је премијер те земље Ердоган. Анкара је у септембру 2008. године расписала тендер за тај пројекат, али је одложила одобрење, јер се на конкурс јавила само руска компанија Атомстројекспорт. Та компанија би, према најави челника Росатома Сергеја Киријенка могла касније продати до 49 одсто удела у нуклеарки инвеститорима. Не помињући имена потенцијалних купаца, он је рекао да су турски инвеститори заинтересовани, али да Росатом преговара и са неким европским инвеститорима. Он је рекао да Турска ништа неће морати Атомстројекспорту да плаћа унапред, јер је договорен поврат инвестиција преко продаје електричне енергије по гарантованим ценама.

До 2028. нових 10 нуклеарки у Мексику

Мексико би до 2028. године могао да сагради десет нуклеарних електрана, саопштено је из државне електроенергетске компаније CFE. CFE је припремио четири сценарија за решење снабдевања струјом те земље у периоду од 2019. до 2028. године, почев од великог ослањања на термоелектране на угљан до инвестирања у нуклеарке и ветрогенераторе. Мексико тренутно има само једну нуклеарну електрану, Laguna Verde у држави Veracruz, на обали Мексичког залива. Најагресивнији сценарио предвиђа да нуклеарке у 2028. подмирују четвртину потреба Мексика за електричном енергијом.

У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

Осма седница Скупштине СЕМС-а

На осмој редовној седници Скупштине Синдиката EMC, одржаној у Врњачкој Бањи у објекту „Меркур-нови“ специјалне болнице за лечење и рехабилитацију, синдикални повереници су једногласно усвојили „Извештај о раду Синдиката EMC у 2009. години“ који је поднео председник Милован Андрић. Синдикални органи и радна тела: Скупштина, Надзорни, Извршни одбор и Централна Синдиката EMC, ресори (за развој, економска питања, колективно уговарање, информисање и сарадњу са другим синдикатима, за радно-правну заштиту, заштиту на раду и заштиту животне средине и за социјалну заштиту, стандард, спорт, рекреацију и културу), активни, фондови, секције, комисије, одбори, тимови, координације и други органи и радна тела су у 2009. години имали преко сто заседања, седница и састанака на којима је донето више стотина Одлука, Закључака, Ставова, Препорука, Мишљења и других званичних и радних аката.

После јубиларне и за запослене у ЈП EMC најуспешније 2008. године, дошла је на глобалном нивоу кризна 2009. година. Светска економска криза је Оснивачу, Влади Републике Србије, била повод за бруталну контролу и смањивање „високих“ зарада. Број запослених у основној делатности ЈП EMC се као последица реструктурирања и рационализације, значајно смањио, док је обим посла остао исти или је повећан. У ограниченој и строго контролисаној маси за зараде није било простора за исплате стимулативних и награђних бонуса. Ипак је, на захтев Синдиката EMC одобрен нови зајам, а сви запослени (изузев Пословодства) су на име радног учинка, добили за 30% увећану зараду у једном од месеци у другој половини године.

Спорна питања су решавана у континуираном социјалном дијалогу Послодавца и

Синдиката. Покренута је процедура судске наплате јубиларних награда за период од V до XII месеца 2009. године, али су настављени преговори да се овај неспоразум превазиђе и спор реши судским поравнањем. По потреби је оствариван и контакт са Оснивачем, односно са релевантним представницима Владе Републике Србије, али решење већине најважнијих отворених питања између Оснивача, Пословодства и Синдиката сачекаће одмрзавање масе за зараде и израду новог Колективног уговора. Интензивирао је рад заједничких радних тела Синдиката и Пословодства: Одбора за безбедност и здравље на раду, Пројектног тима за спровођење поступка процене ризика за сва радна места у нашем предузећу и Комисије за накнаду штете због повреде на раду.

Послодавац је именовао Комисију за образовање стручно оспособљавање и усавршавање, која је усвојила иницијативу Синдиката EMC да Предузеће финансира специјалистичко школовање запослених са средњом стручном спремом, студијски програм „Електроенергетичар за мреже и постројења“.

На предлог Синдиката EMC, Послодавац је обезбедио новчане поклоне за децу запослених поводом Нове године и Божића, као и новчане поклоне за све колегинице поводом 8. марта, а Синдикати делова предузећа и привредних друштава су организујући пригодне програме дали свој допринос овим активностима.

Синдикат EMC је подржавао хуманитарне акције и помагао у организацији манифестација из области културе и радничког стваралаштва. Уприличена су и многобројна дружења по деловима предузећа, дата је помоћ члановима синдиката који се баве културним стваралаштвом, спортом и другим афирмативним дру-

штвено корисним активностима. Током протекле године и Послодавац се често директно или преко синдикалних ресурса укључивао у ове акције и са своје стране показао велику друштвену одговорност, али се уочило да су средства одобрена од стране Оснивача за ове намене недовољна да би се одговорило на све реалне захтеве са целе територије на којој послује наше предузеће.

Велики успех Послодавца, али и Синдиката EMC у прошлој години је враћање објеката за одмор и опоравак запослених у власништво ЈП EMC: виле „Јасмин“ у Врњачкој Бањи, виле „Тетреб“ на Копаонику и одмаралишта у Буљарици.

Синдикат EMC је конструктивно учествовао у изради Предлога нове организације и систематизације Јавног предузећа „Електро mreжа Србије“. Комисија за израду предлога овог Правилника је уважила све синдикалне захтеве и делимично или у целисти их усвојила.

Не улазећи у технолошку и економску проблематику процеса примопредаје електроенергетских објеката између јавних предузећа „Електропривреда Србије“ и „Електро mreжа Србије“ и разграничења преносног и дистрибутивног система, али са намером да се пре почетка процеса примопредаје нађе заједнички интерес запослених са списка за прелазак код другог послодавца и нашег предузећа, синдикални функционери и пријатељи Синдиката

EMC успели су да издејствују код Оснивача и Послодавца пролонгирање примопредаје ових електроенергетских објеката. Поводом Одлуке Управног одбора Јавног предузећа „Електро mreжа Србије“ о прибављању без накнаде права коришћења далеководна 110kV од ПД за дистрибуцију електричне енергије, Синдикат је предложио Послодавцу да се због повећаног обима посла, предвиди и пријем у радни однос потребног броја монтера. Послодавац није испунио захтев Синдиката EMC да промени статус службених станова уз ТС 110/X и тако спречи њихов губитак са раздвајањем електроенергетских објеката и да се одмах почне са решавањем питања „неспорних“ станова за које су синдикални активисти прибавили договорену документацију која обезбеђује да се одређеном броју запослених, који живе у тим становима, омогући закуп станова.

Програми за превенцију радне инвалидности и рехабилитацију запослених су реализовани у већем обиму од планираног: 71 учесник рехабилитације (десетодневни боравак на одговарајућим терапијама и третманима у бањама Србије за оболеле запослене) и укупно 139 учесника превенције радне инвалидности у организацији Ресора за социјалну заштиту, стандард, спорт, рекреацију и културу Синдиката EMC (63 рекреативца у Грчкој и 76 рекреативца у Црној Гори). Повећан број учесника омогућио је заједничка одлука Послодавца и Синдиката да, поред њих и сви учесници партиципирају у трошковима са 20%, као и добра сарадња са Фондом солидарности EMC, који је прихватио рехабилитацију извесног броја хроничних болесника са синдикалне листе.

У циљу подизања спортске рекреације на виши, организованији ниво и квалитетније и свеобухватније опера-

СИНДИКАЛНЕ АКТИВНОСТИ

ционализације заједничког програма Послодавца и Синдиката, оформљена је Спортска секција Јавног предузећа "Електромрежа Србије". Активности Секције у прошлој години су, поред континуиране спортске рекреације и набавке спортских реквизита, обухватиле организацију неколико спортско-рекреативних манифестација: „Спортски сусрети - Копаоник 2009“, „Прво појединачно првенства у тенису“ и „Треће појединачно првенства у шаху и брзопозитном шаху“. Наши кошаркаши су у саставу синдикалне репрезентације Србије учествовали на Седмим међународним радничким спортским играма у Бугарској, а фудбалери из Новог Сада и Крушевца су одиграли у Македонији ревијалну утакмицу са колегама из МЕПСО. У овим програмима Спортске секције учествовало је више од 300 запослених.

У организацији Синдиката EMC погон Београд испред хотела „Голубачки град“ одр-

ња, за учешће у трошковима набавке лекова и дијагностичких испитивања, за учешће у трошковима набавке медицинских помагала, за исплату једнократне новчане помоћи у случају непрекидног боловања на коме је члан Фонда солидарности EMC због болести био дуже од три месеца, за исплату једнократне помоћи у случају смрти родитеља, старатеља, усвојоца, деце или брачног друга члана Фонда солидарности EMC, за исплату једнократне новчане помоћи породици умрлог члана Фонда солидарности EMC, породици умрлог пензионера, бившег члана Фонда солидарности EMC и за исплату једнократне помоћи члану Фонда солидарности EMC за свако његово новорођено дете.

Одбор Актива жена Синдиката EMC је у току 2009. године ставио акценат на завршетак систематских превентивних прегледа 181 колегице на Онколошком институту и 140 на ГАК „Народни

синдиката делова предузећа, где се и вршила дистрибуција према члановима синдиката.

Поред проблема због пожара у сушари угља РБ „Колубара“ и двомесечног застоја у испоруци, велики посао снабдевања 300 чланова Синдиката EMC са око 1.600 тона угља завршен је на време, пре почетка грејне сезоне.

Ради заузимања заједничких ставова по питањима која су од виталног интереса за

остваривање синдикалних права у области колективног уговарања, заштите стандарда чланова синдиката, заштите на раду, права на рекреацију и рехабилитацију, спортских и културних активности, пружања солидарне помоћи и других питања од заједничког и општег интереса, конституирана је Координација Синдиката EMC, Синдиката радника дирекција ЈП ЕПС и Синдиката „ЕПСТУРС“.

АКТУЕЛНОСТИ У РАДУ СИНДИКАТА EMC

„Пакет“ споразум

Постигнут је „пакет“ споразум са Пословодством који обухвата повећање вредности радног часа за 2010. годину на 119 динара, почетак редовног исплаћивања јубиларних награда (I - III, 2010. године и даље по Колективном уговору), исплату заосталих јубиларних награда (после судског поравнања за период V - XII, 2009. године), исплата разлике уштеђених средстава из првог квартала 2010. године и понуде анекса Уговора о раду са најмање минималним коефицијентима по КУ за радна места четири запослена које Синдикат EMC подржава у оправданом протесту због кршења Колективног уговора (Молнар, Иконов, Ђурђевић и Живковић) од априлске зараде 2010. године и исто то за још преко 150 запослених, за које су стручне службе Послодавца утврдиле да имају коефицијент посла испод минимума одређеног у прилогу Колективног уговора за ЈП EMC.

Здравље и рекреација

И ове године ће бити реализовани заједнички програми Послодавца и Синдиката: превенција радне инвалидности (рекреација), рехабилитација, рекреативни одмори и спортски сусрети, који ће обухватити више од трећине запослених у ЈП EMC. Сви учесници у овим програмима ће партиципирати у трошковима са 20 посто на три месечне рате.

„Пролећна“ превенција радне инвалидности је од 05. јуна до 12. јуна 2010. године у Грчкој, хотел Гранд у Ханиотију, а „Јесења“ рекреација ће бити организована у периоду од 21. 08. до 28. 08. 2010. године на Старој планини у хотелу „Бабин зуб“.

Рехабилитација се организује у периоду од маја до новембра 2010. године, десетодневним боравцима оболелих запослених на одговарајућим третманима у следећим бањама: Ковиљача, Врњачка, Врдник, Нишка, Кањижа, Пролом, Рибарска, Сокобања, Златар и Ивањица.

Спортска секција ЈП EMC организује средином маја месеца 2010. године, у објекту „Норцев“ на Иришком венцу, Четврто појединачно првенство запослених у шаху, а за септембар месец је планирана велика спортско-рекреативна манифестација „Спортски сусрети запослених у ЈП EMC“.

Синдикат EMC погон Нови Сад је домаћин четврте по реду рекреативно-туристичке манифестације „Златни котлић ЈП EMC“ која ће бити одржана почетком месеца октобра 2010. године у Сремским Карловцима.

Синдикални активисти су учили заинтересованост запослених у ЈП EMC и за **рекреативне одморе** на мору и планини, на које би могли да поведу и чланове својих породица. У току су договори о могућности сезонског закупа капацитета у вили „Јањић“ која се налази у насељу Палисад на планини Златибор и соба и апартмана у хотелу и вилама „Парк“ у Будви.

жана је трећа спортско-рекреативно-туристичка манифестација „Златни котлић ЈП EMC – Голубац 2009“, уз учешће више од 100 чланова Синдиката.

Комисија фонда солидарности EMC је током 2009. године донела 195 Одлука о коришћењу средстава у циљу пружања материјалне помоћи члановима Фонда у решавању и ублажавању одређених стања њихових социјалних потреба: редовна месечна новчана помоћ деци до навршене седам година старости, умрлих или погинулих чланова Фонда, за учешће у трошковима стационарног лече-

фронт“ и на припреме за нови циклус систематских превентивних дијагностичких прегледа на клиници „Еуромедик“. Одбор је предложио, а Послодавац прихватио да се у наредном периоду превентивно прегледају и запослени мушкарци са подручја Београда који нису обухваћени обавезним систематским прегледима.

Близу 2000 телефонских бројева је умрежено у МТС Телеком синдикалној Бизнет групи, а за неколико стотина чланова набављени су мобилни телефонски апарати по бенифицираним ценама за потребе и према наруџбеницама

ПРОГРАМ СТАЛНЕ ЕДУКАЦИЈЕ СИНДИКАЛНИХ АКТИВИСТА

Саветовање о безбедности и здрављу на раду

Прим. др сц. Зоран Иванов, специјалиста за медицину рада, одржао је 10. априла у Врњачкој Бањи у објекту „Меркур-нови“ специјалне болнице за лечење и рехабилитацију, интерактивно предавање за велики број повереника и функционера Синдиката EMC, који су у панел дискусији износили своја искуства и постављали питања на која су, поред доктора, одговарали и релевантни представници Пословодства и Синдиката: **Јовановић Жика**, руководилац Службе за безбедност и здравље на раду, заштиту од пожара и заштиту животне средине, **Митар Срђеновић**, председник Одбора за безбедност и здравље на раду и председник Ресора за радно-правну заштиту, заштиту на раду и заштиту животне средине и **Живковић Драган**, председник Комисије Фонда солидарности EMC.

Поред тема које већ дуже време заокупљају па-

жњу синдикалних активиста, као што су **улога Одбора за безбедност и здравље на раду** и актуелног завршетка израде **Акта о процени ризика за сва радна места у ЈП EMC**, на саветовању је разматран и **проблем запослених са хроничним незаразним болестима**.

Њихово оштећење здравља није спорно, оно је верификовано на систематским и специјалистичким прегледима у одговарајућим здравственим установама, али по оцени ПИО немају потпуни губи-

так радне способности. Због болести они више нису у стању да одговоре захтевима свог радног места, предузеће у већини случајева није у могућности да их распореди на радна места која би одговарала

њиховој преосталој здравственој способности, што се рефлектује као проблем и на друге запослене из непосредног окружења који деле њихов посао, дајући овоме посебну друштвено-економско-социјалну димензију. Доктор **Иванов** је изложио теоретски метод о „предложе-

ним начинима распоређивања инвалида рада“ (**ПнРир**), којим се сажима преостала радна способност оболелог запосленог у четири степена, са једне стране и интезитет захтева новог радног места са професионалним штетностима на другој страни, чиме се постављају одређене релације које чине основ за распоређивање. Он је предложио се, за почетак, идентификују евентуалне **болести у вези са радом у нашем предузећу**.

Организатор овог саветовања је био **Недељко Огризовић**, председник Ресора за развој, економска питања, колективно уговарање, информисање и сарадњу са другим синдикатима. Он се на крају захвалио свим учесницима, изразио своје задовољство због великог броја повереника заинтересованих за обрађене теме и најавио одржавање другог дела едукације из области безбедности и здравља на раду почетком октобра ове године.

Летовање у Туристичком центру Будва

Почев од 19. јуна до 07. септембра ове године Привредно друштво за организацију одмора и рекреацију радника и угоститељство и туризам „**ЕП-СТУРС**“ д.о.о. Београд и Синдикат EMC организују летовање у Туристичком центру Будва у хотелу „ПАРК“ ** 1/2 и 1/2+1 соба на бази полупансиона (доручак и вечера на бази шведског стола) и у апартманима вила „ПАРК“ **: 1/2 и 1/3 соба на бази полупансиона (доручак и вечера на бази шведског стола) по цени **22 евра** по особи и дану; за најам апартмана у

Вилама „ПАРК“ ** **12 евра** по особи и дану.

Корисници те услуге у хотелу и апартманима вила „ПАРК“ уплатиће 30 посто цене пре почетка коришћења услуге, а остатак у пет месечних рата на основу

административне забране, у динарској противвредности по продајном курсу НБС за евро на дан уплате. У цену закупа нису урачунати боравишна такса, осигурање и друге таксе, које се плаћају на рецепцији хо-

тела и вила „ПАРК“. За децу до две године услуга је бесплатна, деца од две до 10 година плаћају 70 посто цене ако користе посебан лежај, а ако деле лежај плаћају 50 посто основне цене Празан лежај се наплаћује 40 посто у хотелу и 50 посто у вилама. Доплата за климу је два евра дневно по апартману.

Смене су по десет дана: **9.06./ 29.06./ 09.07./ 19.07./ 29.07./ 08.08./ 18.08./ 28.08./ 07.09.**

Пријаве заинтересованих код **Лидије Филиповић**, телефони: **011-3043482, 064-6170051.**

СЛОБОДНО ВРЕМЕ

ПОД ПОКРОВИТЕЉСТВОМ СИНДИКАТА EMC-а

Четврто појединачно првенство EMC-а у шаху

Од 20. до 23. маја, под покровитељством Синдиката EMC-а, одржано је четврто појединачно првенство радника EMC-а у шаху у објекту Електровојводине НОР-ЦЕВ на Иришком Венцу. У оквиру такмичења одржана су два турнира, један са темпом игре од 30 минута по играчу и други са темпом игре од 5 мин. по играчу, такозвани "цугер".

Ове године је био нешто мањи број играча због објективне спречености тако да се играло по Бергер систему (свако са сваким). Ова мања али и даље оштра конкуренција није умањила занимљивост турнира на коме је прика-

зана завидан број квалитетних партија.

У оквиру турнира одигран је и ревијални меч са најбољим шахистима Електровојводине на осам табли.

На завршној свечаности уз присуство генералног директора подељени су награде свим такмичарима. Лошије пласирани такмичари добили су књиге да обнове шаховска знања, а боље пласирани добили су шаховске гарнитуре да практично унапреде стечена искуства. Најбоље пласирани добили су шаховске часовнике са поруком да време тече, успех је пролазан а остаје само успомена на пријатна дружења и садржајне сусрете.

IV ПОЈЕДИНАЧНО ПРВЕНСТВО ЈП EMC У ШАХУ

Место	Играч	Бодови	Бергер
1.	Курђубић Александар	9.5	42.50
2.	Војновић Раде	8	31.00
3.	Максић Дусан	7.5	28.75
4.	Петричић Драган	6	27.50
5.-6.	Радојковић Владица	5.5	17.50
	Кокотовић Миле	5.5	17.00
7.	Радовановић Лука	4.5	12.25
8.	Жугић Милан	3	9.50
9.-10.	Пераћ Добрица	2	10.25
	Гајић Благоје	2	4.25
11.	Бошковић Славко	1.5	3.00

ЧЕТВРТО ПОЈЕДИНАЧНО ПРВЕНСТВО ЈП EMC У ЦУГЕРУ

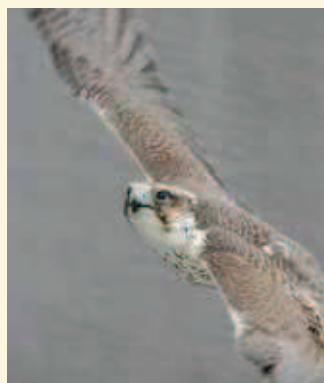
Место	Играч	Бодови
1.	Курђубић Александар	12.5
2.	Максић Дусан	12
3.	Војновић Раде	9.5
4.-5.	Радојковић Владица	7
	Кокотовић Миле	7
6.	Радовановић Лука	3.5
7.	Жугић Милан	2.5
8.	Гајић Благоје	2

III ТРАДИЦИОНИ РЕВИЈАЛНИ ШАХОВСКИ МЕЧ ЈП EMC – ПД ЕЛЕКТРОВОЈВОДИНА

Табла	ЈП EMC	Резултат	ПД ЕЛЕКТРОВОЈВОДИНА
1.	Курђубић Александар	1 : 0	Туровић Љубомир
2.	Максић Дусан	0 : 1	Тунгуз Драган
3.	Војновић Раде	1 : 0	Мештер Роберт
4.	Радојковић Владица	0 : 1	Лањи Ласло
5.	Петричић Драган	1 : 0	Радовић Бранислав
6.	Кокотовић Миле	1 : 0	Стантић Драган
7.	Радовановић Лука	1 : 0	Ђумић Јожеф
8.	Пераћ Добрица	0 : 1	Бабић Александар
		5 : 3	

СЕМИНАР ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ЈП ЕЛЕКТРОМРЕЖИ СРБИЈЕ

Мађарска искуства у заштити степског сокола на далеководима

Друштво за заштиту и проучавање птица Војводине са Покрајинским Секретаријатом за заштиту животне средине и одрживи развој и Заводом за заштиту природе Србије својевремено је организовало једнодневни едукативни семинар за менаџере и раднике ЈП „Електро-мрежа Србије“ у Информативном центру Националног парка „Фрушка гора“.

Главни мотив тог скупа био је да се прошири идеја управљања далеководним трасама и стубовима, које ће да буде одрживо и корисно за птице гнездарице. Скуп је искоришћен и за даљњу изградњу партнерства са водећом компанијом у Србији, која је директно одговорна за готово целокупну националну популацију степског сокола Фалцо

цхерруг, будући да се та врста готово искључиво код нас гнезди на нашим далеководним стубовима.

Скупу је присуствовало 38 учесника, из београдског и новосадског огранка EMC, са којима је ДЗГПВ сарађивало у постављању гнезда за степског сокола од 2007.

Главно предавање, после уводног говора директора Националног парка Радослава Нинковића и покрајинског секретара за заштиту животне средине Слободана Пузовића, одржали су Јожеф Фидлоцки и Јанош Бађура, који воде ЛИФЕ пројекат заштите степског сокола у Мађарској. Предавачи су представили развој заштите степског сокола у Мађарској од самих почетака, као и развој популације, активности ЛИФЕ пројекта и, што је посебно значајно, практична решења која су коришћена за заштиту парова степског сокола. Учесници су постављали питања о успеху пројекта постављања вештачких гнезда, као и пројекта изоловања средњенапонских стубова. Ипак, највећи значај овог семинара је у учвршћивању партнерства електропривредних фирми и заштитара, која ће се наставити у наредним годинама.

Марко Туцаков

ЕВРОПСКО ПРВЕНСТВО У РАФТИНГУ

EMC-овци поново у репрезентацији

Протеклих дана у Италији је одржано Европско првенство у рафтингу на којем је учествовала и српска репрезентација. Чланови те репрезентације били су Никола Димитријевић и Немања Стијаковић, обојица запослени у EMC-овом Погону преноса Београд. Њима је значајно помогао Синдикат Погона Београд да оду на Шампионат Ста-

рог континента. С нестрпљењем очекујемо резултате.

НОВО ИЗДАЊЕ БИБЛИОТЕКЕ ПОПУЛАРНА НАУКА

Мајкл Фарадеј

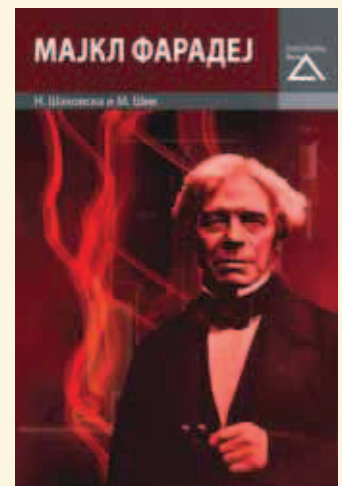
У Библиотеци Популарна наука (ово је већ 38 књига у тој едицији) београдски ИЦНТ издао је књигу о легендарном енглеском физичару **Мајклу Фарадеју** 1791 – 1867). Аутори су **Н. Шаховска** и **М. Шик**.

У конспекту Предговора академика проф. др Александра Маринчића најбоље је представљен разлог зашто се поново враћати Фарадеју и његовом животу: „Живот и рад Мајкла Фарадеја јединствен је по многим карактеристикама: као син ковача слабог здравља

требало је да, као и његов брат, наследи оца, али како је и сам био крхког здравља, на инсистирање мајке, у тринаестој години постао је књиговезачки помоћник. Није се могао ни редовно школовати, но, пошто га је природа обдарила радозналошћу и великом животном енергијом, он је, уз свој занат, постао и самоуки истраживач природе.

Фарадеј је био човек генијалног ума, који је много учинио за развој физике и хемије свога доба, што се и данас запа-

жа на сваком кораку. Као човек је имао личног шарма, али му је друштвени живот био скроман, нарочито после 1830. године. Његов рад је знатно утицао на касније физичаре, али није имао студенте осимједног болесног војника – наредника Андерсона. Радио је самостално, служећи се сопственим рукама. Имао је изразито апстрактне идеје у науци, а ипак је био веома успешан практичар популаризатор науке; Фарадејева божићна предавања за младе, покренута 1826,

још и данас имају наставак на телевизији.

По квалитету и квантитету Фарадеј остаје изванредни експериментатор у физици и делимично у хемији, а његово име заувек остаје међу пионирима физике, посебно електротехнике“.

П. Б.

ДР РАДОЈЛЕ РАДЕТИЋ

„Кад има воље, има и начина“

је то лепота, љубав или нека друга тајна људске душе,“ – каже Радетић.

Књига, **Кад има воље, има и начина** је збирка цитата, лепих, мудрих, духовитих, позитивних мисли. Већина ових цитата преузета је из других књига, са интернета, нешто добијено од пријатеља и колега, са ТВ, итд.

Критеријуми за избор, били су лепота мисли и њихова позитивност. Тако је од више хиљада лепих, одабрано и овде приређено око 1000 најлепших мисли – бисера мудрости. Ради лакшег праћења, цела материја је подељена у 14 тематских целина. То су: човек, жена, мушкарац, љубав, пријатељство, лепота, брак, срећа, успех, живот, младот-старост, му-

дрост, снови и остало.

За један број цитата, наведен је и њихов аутор. Акцентат је ипак лепота мисли и тамо где се није могло доћи до поузданог податка о извору цитата аутор није наведен.

Циљ књиге је да опусти читаоца, и да кроз лепоту унесе оптимизам према животу. Порука коју носи каже:

Поштовани читаоче, надам да ће Вам се свидети овај избор. Опустите се, читајте, и покушајте да препознате себе. Уживајте у мудрости и лепоти ових речи, и покушајте да их примените у свакодневном животу; да их кажете на правом месту, правој особи и у правом тренутку. Улепшајте живот и себи и драгим особама поред

вас. Будите позитивни. Позитивно размишљање и лепе мисли део су универзалне лепоте, и никад их није превише.

Књига је ауторско издање а штампана је у тиражу од 300 примерака. Цитати су штампани крупним фонтом, складно раздвојени а празни простори између тематских целина попуњени су симпатичним вињетама. Формат књиге је А5, обим око 170 страница са пластфицираним корицама.

Издавање књиге помогла је организација синдиката ЈП EMC и Погон преноса Бор. Због тога се настојало да књига буде одштампана до 8. марта а да за тај дан буде подељена колегицима Погона преноса Бор.

Уранијим бројевима EMC-а у више наврата приказане су књиге др Радојла Радетића из области енергетске електронике. После ове серије, књига бисера мудрости „**Кад има воље, има и начина**“, делује као изненађење. „За прелазак са поља науке на поље уметности можда не постоји рационално објашњење. Иако изгледају дијаметрално супротне, изгледа да између њих ипак постоји нека невидљива нит која их повезује. Можда

EMS

**СИГУРНОСТ
ПОУЗДАНОСТ
ЕФИКАСНОСТ**